

Türkiye’de İç Denetim Konusunda Hazırlanmış Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi (1985-2021)¹

Content Analysis Of Graduate Thesis Made On Internal Audit In Turkey (1985-2021)

Mehmet EKMEKÇİ

Dr. Öğr. Gör. Kahramanmaraş sütçü imam üniversitesi

mehmetekmekci@ksu.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-3584-1697>

Ahmet ÖNEM

Doktora Öğrencisi, Çukurova Üniversitesi

ahmetonem@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-4162-5456>

Makale Başvuru Tarihi : 28.09.2022

Makale Yayın Tarihi : 31.12.2022

Makale Türü : Araştırma Makalesi

ÖZET

Anahtar Kelimeler

İç Denetim

5018 Sayılı Kamu
Mali Yönetimi ve
Kontrol Kanunu

İç Kontrol

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de iç denetim konusunda yapılmış lisansüstü tezleri içerik analizi yapılarak incelemektir. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve doküman incelemesi yapılmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu doğrultuda ölçütlere göre ulaşılan lisansüstü tezlerde içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin en çok yayımlandığı yılın toplam 38 adet teze 2019 yılı olduğu, bu tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu ve Türkçe dilinde yazıldığı, en çok tezin Marmara Üniversitesi’nde yayımlandığı, en çok tezin İşletme anabilim dalında yazıldığı, en çok tezin işletmeler konulu olduğu ve en çok kullanılan anahtar kelimelerin iç denetim, iç kontrol ve denetim olduğu görülmüştür.

ABSTRACT

Keywords

Internal Audit

Public Financial
Management and
Control Law No.
5018

Internal Control

The aim of this study is to analyze the postgraduate theses on internal audit in Turkey by making content analysis. In this study, qualitative research method was used and document analysis was carried out. Criterion sampling, one of the purposeful sampling types, was used in the study. In this direction, content analysis was carried out in the postgraduate theses reached according to the criteria. As a result of the research, the year in which the postgraduate theses published on internal audit were published the most was 2019 with a total of 38 theses, the majority of these theses were master's thesis and were written in Turkish, the most thesis was published in Marmara University, the most thesis was written in the Department of Business Administration, the most It has been seen that many theses are on businesses and the most used keywords are internal audit, internal control and audit.

¹ 2022 yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SBE Kamu Yönetimi ABD’da hazırlanan “Türkiye’de İç Denetim Konusunda Hazırlanmış Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi (1985-2021)” adlı yüksek lisans projesinin bir bölümünün gözden geçirilmiş ve güncellenmiş halidir.

GİRİŞ

Denetim kavramının, batı dillerindeki karşılığı olan “audit” kelimesinin, kökenini oluşturan Latince “audire” kelimesi işitmek, dikkatlice dinlemek anlamına gelmektedir (Kurnaz ve Çetinoğlu, 2010:11). Denetim özü itibarıyla bir savunma mekanizmasıdır ve denetim ihtiyacını doğuran bir riskin varlığına, yani önceden tanımlanmış bir takım normlara aykırılık olasılığına dayandığını ifade edebilir (Hud, 2013:8). Denetime ilişkin ilk kayıtlara kalıntıları M.Ö. 3500 yıllarına dayanan Mezopotamya bölgesinde ulaşılmakla birlikte, günümüz denetim süreçlerine benzer bir yapının ortaya çıkmasına sanayi devriminin neden olduğu söylenebilir. Hesap verme sorumluluğu kavramının kamudaki gelişimine paralel olarak, 1690 yılında İngiltere’de, kamu hesapları komitesi oluşturulmuş, İngiliz Sayıştay’ı kurulmuş ve kamu maliyesinde parlamentonun üstünlüğü ilkesi gereğince, yürütme organının yasama organınca kontrolü esası benimsenmiştir (Şahbenderoğlu, 2014:2). Bu kapsamda hesap verme sorumluluğu kavramının gelişiminin XVII. Yüzyıl İngiltere’sine dayandığı da söylenebilir (Bezirci ve Karaisaoğlu, 2011:574). Diğer yandan geçmiş odaklı geleneksel iç denetimden farklı olarak gelecek odaklı iç denetim özel sektörde uygulama alanı bulmuştur. Çağdaş iç denetimin kurucusu olarak bilinen Lawrence B. Sawyer, iç denetimin muhasebe orijinli bir meslek olarak geliştiğini, iç denetim mesleğinin ticaretin gelişimi ve idaresindeki tüm değişimleri yansıtarak sistematik bir şekilde evrim geçirdiğini belirtmekte ve bilinen çağdaş iç denetimin tarihinin İngiltere’deki sanayi devrimi sırasında geliştirilen kayıt tutma ve denetim sisteminin ABD’ye taşınmasıyla geliştiğini ifade etmektedir (Özbek, 2012a:6). Denetim tarihsel süreç içerisinde her zaman önemli bir yere sahip olmakla beraber sanayi devriminden sonra meydana gelen gelişmeler çerçevesinde önemini katbekat artırmıştır (Taytak, 2013:10).

1850’li yıllarda İskoçya Fermanlı Muhasebeciler Enstitüsü tarafından, çağdaş muhasebe denetimi yazılı hale getirilmiş, ayrıca İngiltere’den ABD’ye göç eden muhasebeciler 1886 yılında New York’ta ilk diplomalı Kamu Muhasipleri Kanununun çıkarılmasını sağlamışlardır (Toroslu, 2014:5; Şahin, 2011:136). 1850’lerde İskoçya Fermanlı Muhasebeciler Enstitüsü denetimi yazılı bir şekle getirmişlerdir. 1950’lilerden sonra büyük ve karmaşık şirketlerin meydana gelmesiyle denetimin nitelikleri de gelişim ve değişim göstermiştir (Müjdecı, 2005:25-26). Bu durum işletmeleri durağan halinden aktif bir hale getirmiş rekabetçi, kaliteli ve insan odaklı ürün meydana getiren bir yapı oluşturmuştur. Bu değişim ve gelişimlere ayak uyduramayan işletmelerin rekabet düzeyi düşük kalarak ürettikleri ürünlerin tercih edilebilirliği azalmış ve memnuniyetsizlik ortaya çıkmıştır. İşletmeler kendisini yenileme sürecinde denetim alanında gerçekleşen yeniliklere gereksinim duymaya başlamıştır. Bu bağlamda iç denetim etkinlikleri işletmelerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir konuma gelmiştir (Gürkan, 2009:12-13). İç denetim geçirdiği değişimlerle kamu yönetimi alanında da kendisine yer bulmuştur. Bu doğrultuda ABD ve İngiltere’nin liderliğinde gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin de kamu yönetiminde iç denetim yaygınlaşmıştır (Ciğerci, 2007:37; Serçe, 2017:29). Denetim mesleğinin İngiltere’de tanınmasından sonra, bu ülkelere ABD’ye ve Kanada’ya göç eden muhasebeciler 1880 yılında, Quebec şehrinde İngiltere Kraliyet hükümetinin izniyle “Quebec Sertifikalı Muhasebeciler Enstitüsü”nü ve 1886 yılında New York’ta “Amerikan Kamu Muhasebeciler Birliği”ni kurmuşlardır. 19. yüzyılda, sermayesi hisse senedine bölünmüş anonim şirketlerin ortaya çıkması, sermaye birikiminin oluşması, demiryolu şirketlerinin kurulması, bankacılık ve sigortacılık gelişmesi ile bugünküne benzer denetim uygulamaları yavaş yavaş oluşmaya başlamıştır (Toroslu, 2014:5). Geçmiş odaklı geleneksel denetimden farklı olarak, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu (KMYKK) ile gelecek odaklı “iç denetim” de mevzuatımıza girmiştir. Son dönemlerde, kamu yönetiminde verimlilik anlayışının önem kazanması, klasik dış denetim yollarının beklentileri karşılayamaması, devletin hangi kaynaklarının ne amaçla harcandığının izlenememesi ve yönetim kavramı kapsamında, şeffaflık ve hesap verebilirlik kavramlarının önem kazanması nedeniyle, kamu mali yönetimi ve kontrol sistemi kapsamında iç denetim mekanizmasının kurulması ihtiyacı doğmuştur (Aydın, 2018:190).

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de 1985-2021 yılları arasında iç denetim konusunda yapılmış lisansüstü tezleri içerik analizi yöntemiyle incelemektir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin yayım yıllarına göre dağılımı nasıldır?
2. İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin yayım türüne göre dağılımı nasıldır?
3. İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerde kullanılan dilin dağılımı nasıldır?
4. İç denetim konusunda lisansüstü tezlerin yazıldığı üniversitelere göre dağılımı nasıldır?
5. İç denetim konusunda lisansüstü tezlerin yazıldığı anabilim dallarına göre dağılımı nasıldır?
6. İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımı nasıldır?
7. İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin kullanılan anahtar kelimelere göre dağılımı nasıldır?

Bu çalışma kapsamında, Türkiye’de 1985-2021 yılları arasında iç denetim konusunda yapılmış lisansüstü tezleri içerik analizi kullanarak incelemektir. Bu araştırmanın modeli olarak nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve doküman incelemesi yapılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması amaçlanan konular hakkında bilgiler yer alan yazılı materyallerin analizidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016:189). Bu anlamda Türkiye’de iç denetim konusunda yapılmış lisansüstü tezler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, önceden belirlenen ölçütleri taşıyan durumların çalışmaya dahil edilmesini esas almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016:122). Araştırmanın ölçütleri ise iç denetim konusunda olma, Türkiye’de yapılmış lisansüstü tezleri olma, Yükseköğretim Kuruluna Ait Ulusal Tez Merkezi’nde yer alma, 1985-2021 yıllarında yayımlanmış olma şeklindedir. Bu doğrultuda araştırmanın örneklemini Türkiye’de iç denetim konusunda 1985-2021 yılları arasında yapılmış Yüksek Öğretim Kuruluna Ait Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan lisansüstü tezleri oluşturmuştur. Veriler, Yüksek Öğretim Kuruluna Ait Ulusal Tez Merkezi web sitesi ziyaret edilerek elde edilmiştir. Tarama sekmesinden gelişmiş tarama sekmesi açılmıştır. Aranacak kelimeler bölümüne iç denetim, aranacak alan tez adı, yıl ise 1985-2021 olacak şekilde arama yapılmıştır. Arama sonucunda 181 adet yüksek lisans tezine, 44 adet de doktora tezine ulaşılmıştır. 22 adet lisansüstü tez ise izin verilmediği için çalışma kapsamına alınmamıştır. Bu anlamda ulaşılan lisansüstü tezlerin; yayım yıllarına, yayım türüne, kullanılan dile, yazıldığı üniversitelere, yazıldığı anabilim dallarına, konularına ve kullanılan anahtar kelimelere ait bilgileri bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu doğrultuda ölçütlere göre ulaşılan lisansüstü tezlerde içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi, veriler hususunda bilgilendirici kavramlar ve ilişkileri ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda veriler tanımlanmakta, gömülü gerçeklere ulaşılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016:242). İçerik analiziyle ulaşılan gömülü gerçeklerde yer alan semboller, olgular, temalar gibi açıklamalar incelenmektedir (Berg & Lune, 2015, 386). Bu doğrultuda elde edilen veriler yüksek lisans ve doktora tezleri özelinde frekanslara yer verilerek gösterilmiştir. Ayrıca bulgular bölümünde ayrıntılı bir şekilde tablolar halinde sunulmuştur.

İç denetim sosyal bilimlerde yer alan birçok alan ile yakından ilgili bir kavramdır. Zaman içerisinde önemi giderek artmıştır. Nitekim günümüzde yürütülen iç denetim uygulamalarının gerçekçi, yararlı ve olumlu bir süreci de beraberinde getirmesi gerekmektedir. Ayrıca işletmelerin gereksinimlerine karşılık verecek özellikte olmalıdır. İç denetimin ne olduğunun, amacının, temel ilkelerinin, yapısı ve kapsamının, türlerinin, kanundaki yerinin ve iç kontrol ile olan ilişkisinin öğrenilmesi iç denetimin doğru ve uygun bir şekilde gerçekleştirilmesine hizmet etmesi beklenmektedir. Bu anlamda iç denetim konusunda yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi çeşitli akademik birimlerin, iş kollarının ve alandakilerin bilgi sahibi olması, uygulama ve değerlendirmeleri adına oldukça önem taşımaktadır. Ulaşılan lisansüstü tezlerin yayım yılının, yayım türünün, kullanılan dilin, yazıldığı üniversitelere, yazıldığı anabilim dallarına, konularına ve kullanılan anahtar kelimelere göre dağılımının belirlenmesi araştırmacılara ve uygulayıcılara katkılar sağlayacaktır. İç denetim konusundaki eğilim saptanarak çalışma yapılacak alanların ve konuların gereksinimi ortaya

çıkacaktır. Bu bağlamda iç denetim konusu için yönlendirici bir işleve ve üretkenliğe sahip olacaktır. Bu çalışma, iç denetim konusu üzerine kapsamlı bir bakış açısı getirecektir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Çalışmanın bu kısmında, denetim, iç denetim kavramı, iç denetimin amacı, iç denetimin temel ilkeleri, iç denetimin yapısı ve kapsamı, iç denetim türleri, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda iç denetim sistemi ve iç denetim ve iç kontrol arasındaki ilişki alt başlıkları halinde iç denetim konusu açıklanacaktır.

Denetim

Denetim kavramının çeşitli tanımları yapılabilir. Türk Dil Kurumu'nun yaptığı tanıma göre denetleme, bir işin doğru ve yönetime uygun olarak yapılıp yapılmadığını inceleme, murakabe etmek, teftiş etmek, kontrol etmektir. Hukuki anlamda denetim, gerek devlet daire ve teşkilatının ve gerek özel hukuk hükümlerine göre kurulmuş müesseselerin kamu menfaati noktasından mevzuat hükümlerine göre çalışıp çalışmadıklarını tetkik edilmesidir (Kurnaz ve Çetinoğlu, 2010:11). Denetim, yapılan hukuki bir olay veya işlemi kontrol etmektir (Önder, 2008:4). Avrupa Komisyonu denetimi, ekonomik faaliyetler ve olaylar hakkındaki olaylarla ilgili delillerin tarafsızca sağlanması ve belirlenmiş kriterler çerçevesinde değerlendirilerek sonuçların ilgili kişilere iletilmesine ilişkin sistematik bir süreç, şeklinde tanımlamıştır (Kurnaz ve Çetinoğlu, 2010:11).

Sayıştay Başkanlığı tarafından yayınlanan tanıma göre denetim, ekonomik faaliyet ve olaylarla ilgili olarak, gerçekleşmiş sonuçları, önceden belirlenmiş amaçlar kriterler ve standartlara göre, tarafsız olarak analiz etmek ve ölçmek suretiyle, kanıtlara dayanarak değerlendirmek, gelecekteki hataların önlenmesine yardımcı olmak, kişi ve kuruluşların gelişmesine, mali yönetim ve kontrol sistemlerinin geçerli güvenilir ve tutarlı hale gelmesine rehberlik etmek ve elde edilen sonuç ve bulguları ilgililere duyurmak için uygulanan sistematik bir süreçtir (Aktalay, 2011:206). Denetim, örgütün beklenen başarı ölçülerine ne ölçüde ulaştığını saptamak üzere, bu ölçülerle yapılan işlerin karşılaştırılması ve yapılan işlemlerin örgütsel amaçlarla yönetsel kurallara ve hukuka uygunluğunun araştırılmasıdır (TODAİE, 2014:62). Denetim, bir kuruluşun faaliyetlerin ve işlemlerinin hedeflere bütçeye kurallara ve standartlara uygun olarak yürütülmesini ya da işlemlerini güvence altına almak üzere incelenmesidir (Şahbenderoğlu, 2014:11). Denetim, bir yanı ile faaliyetin sonuçlarının mümkün olduğu kadar öngörülene uygun olmasını sağlamak amacıyla standartlar konması, diğer yanı ile elde edilen sonuçların bu standartlarla karşılaştırılması ve sonuç olarak faaliyetin standartlardan ayrıldığı noktaların belirlenerek düzeltmeye ilişkin tedbirlerin alınması olarak tanımlanabilir (Öztürk, 2007:23). Denetim, ticari faaliyet ve olaylarla ilgili iddiaların önceden saptanmış ölçütleri uygunluk derecesini araştırmak ve sonuçları ilgi duyanlara bildirmek amacıyla tarafsızca kanıt toplayan ve bu kanatları derleyen sistematik bir süreçtir (Hud, 2013:8). Denetim, belirli bir etkinliğe yönelik olmakla birlikte bir süreç gerektirmektedir. Denetimi yapılan etkinliğin önceden kararlaştırılmış ölçütlere uygunluğu belirlenmektedir. Bu şekilde denetim, elde edilen bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği hakkında açıklamalarda bulunmayı ve güvence vermeye hizmet etmekte ve ulaşılan sonuçlar raporlanarak üst yönetime bildirilmektedir (Arslan, 2013:21).

İç Denetim

Türkiye’de Uluslararası İç Denetim Standartları göz önüne alınarak iç denetim 1990’larda özel sektörde kendine yer bulmuştur. 1995 yılında Türkiye’de İç Denetim Enstitüsü kurularak Uluslararası İç Denetim Enstitüleri Konfederasyonuna üye olmuştur. Ardından kamu sektöründe yaşanan sorunlar dolayısıyla iç denetim burada da uygulama alanı bulmaya başlamıştır. Bu doğrultuda mali kontrol kapsamında kamuda iç denetim sistemi 24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu ile uygulamaya geçilmiştir (Çıplak, 2009:61). Türk hukuk sistemi açısından, KMYKK yürürlüğe girene kadar iç denetim, genellikle özel hukukta, şirketler açısından geçerli bir sistem idi (Önder, 2008:8). Türkiye’de KMYKK’nın yürürlüğe girmesi ile kamu hukukunda idareler açısından önemli hale gelen iç denetim, KMYKK’nın 63, 64, 65, 66 ve 67.

maddelerinde düzenlenmiştir. Bu kapsamda öncelikle, özel hukukta “şirketler” ve kamu hukukunda “idareler” açısından, önem taşıyan “iç denetim” tanımları yapılabilir. Kurum faaliyetlerinin kuruluş amaçları doğrultusunda, verimlilik ve rekabet gücünü artıracak biçimde düzenlenmesini hedefleyen iç denetim, bir kurumun iç yapısı içinde yer alan, ancak belirli bir bağımsızlık düzeyine sahip, kişi ya da birimlerce gerçekleştirilen denetimlerdir. Kurum varlıklarının rasyonel olarak yönetilmesi, yatırım ve yönetim danışmanlığı yapılması, kurumda hata ve hileleri önlenmesini sağlamaya yönelik faaliyetlerin yapılması şeklinde ortaya çıkan iç denetimin, yürütülen faaliyet yönünden bağımsız denetçiler tarafından yerine getirilmesi gerekmektedir (Taytak, 2013:15). “Güvence sağlama”nın yanında “danışmanlık” işlevi de bulunan iç denetim, kamu yönetiminin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan, yönetim, kontrol ve risk yönetimi süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilen, bağımsız bir güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir (Aydın, 2018:191). KMYKK kapsamında iç denetim faaliyeti şu denetimleri kapsar:

- Sistem denetimi
- Uygunluk denetimi
- Mali denetim
- Performans denetimi
- Bilgi teknolojisi denetimi

İç denetim, işletmelerin kendi bünyesinde bağımsız bir şekilde oluşarak değerlendirme ve inceleme etkinliklerine hizmet eden bir yapıdır. Faaliyet süreci sonunda işletmelerin eksiklikleri konusunda açıklayıcı bilgiler vermektedir (Şahin, 2007:83). Başka bir tanıma göre iç denetim, bir işletmenin faaliyetlerinin değerlerine katkı sunmak ve faaliyetlerini geliştirmek amacıyla tasarlanmış, bağımsız ve tarafsız bir danışmanlık ve kontrol hizmeti veren bir uygulamadır (Akça, 2008:21). İç denetim, işletme çalışanlarının içerisinde uygun özelliklere sahip uzman kişilerin işletmenin faaliyetlerini değerlemesi ve olası çözümler sunarak yönetimin kararlarına yardımcı olma işidir (Aslan, 2008:23). Risk yönetimi ve iç kontrol konusunda güvence hizmeti vererek rehberlik sunmaktadır (Kartal, 2013:10). İç denetim çalışanlar ve yönetim arasında bir köprü görevi görmektedir (Ceyhan, 2010:37). İşletmelerin güvencesidir (Ocaklı, 2010:73).

İç denetim, işletmenin sürekliliğini sağlamaya yönelik bir denetim etkinliğidir. İşletmeyi hilelerden korur, işletmenin maddi kayıplarının önüne geçer ve yönetime danışmanlık hizmeti vermektedir (Çiçek, 2004:37). Bağımsız, tarafsız bir değerlendirme yapılmasını sağlayarak işletmenin hedeflerine ulaşması adına önemli bir rol oynamaktadır (Kaya, 2005:23). İç denetim hem mali hem de mali olmayan faaliyetleri dikkate alan bir süreçtir (Bülbül, 2008:11). Bu süreç çalışanlar içerisinde seçilen bir kişi aracılığıyla gerçekleştirilmektedir (Özalp, 2006:3). İşletmenin hedeflerini gerçekleştirebilmesi adına risk yönetimi, kontrol ve yönetim alanlarındaki etkililiğini değerlendirme ve geliştirmek için sistemli ve disiplinli bir çerçeve sunmaktadır (Dibo, 2007:52-53). Aynı zamanda işletmenin zararlardan ne derece korunduğunu ve kendi politikalarıyla ne kadar tutarlı olduğu hakkında bilgi vermektedir (Döner, 2009:3). Yapılan denetimler sonucunda işletmenin planlarının gerçekleşme düzeyi belirlenir, eksiklerine çözüm bulunur ve yanlış noktaları düzeltilir. Bu sayede işletmenin hedeflerini yakalaması hususunda önemli bir adım atılmış olur ve ilgili kişiler bu durumdan haberdar olmuş olur (Alçın, 2009:18). Bu durumda işletme ortamının güven verici, rahat ve etkileşimli olması iç denetim sürecinin olumlu ilerlemesini sağlayacaktır (Yüksel, 2011:10).

İç denetim, kamu kuruluşlarının kaynaklarını güvence altına alınmasında, iç kontrol sisteminin etkinliğinde, kuruluşun karşılaşılabileceği olumsuz durumlara ilişkin riskleri tanımlama ve en aza indirmede, tedbirlerin alınmasında, yönetime bilgi ve öneri sunulmasında devamlı işleyen bir sistemdir (Kızılboğa, 2013:20). Ayrıca iç denetim, işletmenin nasıl yönetildiğine yönelik bir yönetim

unsurudur. Yönetişim, işletmenin hedeflerini gerçekleştirirken karar alma sürecinde şeffaflık, hesap verebilirlik ve güvence ile sorumlulukları yerine getirme şeklidir. İç denetim de bu yönetim sürecini destekleyerek yardımcı olmaktadır. İşletmenin hesap verebilir olması için oluşturduğu bütün politikalar, yönetmelikler, kuralları içeren iç kontrol sisteminin işleyişini sağlamak ve eksiklikleri üst yönetime raporlama iç denetimin işlevlerinden biridir. Ayrıca işletmenin karşılaşılabileceği riskleri tespit ederek yönetimi haberdar etmektedir. Bu anlamda iç denetimin zaman içerisinde sonuç odaklı yaklaşımı değişim ve dönüşüm geçirmiştir. İşletmede oluşabilecek riskleri göz önüne alarak sürecin olumlu ilerlemesi adına tedbirlerin alınmasına ve korunmasına ilişkin bir gelişim göstermiştir (Serçe, 2017:29-30).

İç Denetimin Amacı

İşletmeler yapısına, büyüklüğüne, hizmet verdiği alana göre farklılık göstermekle birlikte tüm işletmeler birtakım temel amaçlara sahiptir. Yönetimin süreç hakkında devamlı dönüt almasını sağlayarak ilerlemesine katkı sunmaktadır. Bu doğrultuda stratejik kararlara ilişkin önerilerde bulunarak yönetime yardımcı olmaktadır (Çiçek, 2004:45-46). İşletmeye zararlı olabilecek işlemleri engeller ve diğer işletmelerle rekabet yapabilmelerini sağlamaktadır (Kaya, 2005:24). Tarafsız ve güvenilir raporlar aracılığıyla işletmenin sorumluluğunu yerine getirmesine katkı sunmaktadır (Müjdecı, 2005:29-30). İç denetim işletmelerin etkin bir şekilde hesap verebilmesine, mali saydamlığa ve şeffaflığa kavuşmasına ilişkin fayda sağlamaktadır (Şahin, 2007:99; Aslan, 2008:27). Bu anlamda denetim sonucunda işletmenin sorunlarına çözüm bulabilmesi için danışmanlık görevi yapmaktadır. İşletmenin amacı doğrultusunda kaynak kullanılması, mevzuata uygun faaliyet gerçekleştirilmesi, işletmenin varlığını sürdürmesine, iç kontrollerin yeterliliği ve üretilen bilgilerin doğru olması noktasında atılacak adımları belirleyici bir rol üstlenmektedir (Özalp, 2006:15). Ayrıca işletme için ekonomik bir kontrol sağlayarak sistemin etkinliği ve performans kalitesi hakkında bilgi vermektedir (Gürkan, 2009:16).

İç denetim, kontrol sisteminin etkin bir işleyişi olmasında rol oynamasının yanı sıra risklerin en az indirilmesi, hata ve hilelere ilişkin tedbir alınması, dolandırıcılığın saptanması, tasarruf yapılması gibi faaliyetlerde bulunmaktadır (Şengür, 2005:8). Ayrıca uluslararası standartlar göz önüne alınarak kurumun değerlerine katkı sunmaktadır. Bu doğrultuda yönetime danışmanlık ve güvence vermesiyle işletmeye katma değer ve mali imkanlar vererek işletmenin amaçlarına ulaşmasında hizmet etmektedir (Aslan, 2008:29-30). Mali bilgilerin doğru ve güvenilir olmasını, kontrollerin uyumlu ve yeterli olmasını ve uygulamaların değerlendirilmesini sağlamaktadır. Yönetimce belirlenen kurallara, planlara ne kadar uyulduğunu göstermektedir. İşletmenin olası zarar ve kayıplara karşı nasıl korunduğuna ve kaynaklarının etkili bir şekilde kullanımına yardımcı olmaktadır. İşletmenin performans kalitesinin belirlenmesi iç denetimin amaçları arasındadır (Erdoğan, 2008:78-79). Yapılan bu kontroller sayesinde düzenlemeler gerçekleştirilerek ve tedbirler alınarak işletme amaçlarına ulaşabilmektedir (Özer, 2008:45).

İşletmeler iç denetim aracılığıyla kurumlarını iç ve dış kaynaklı risklere karşı korumaktadır. Kanunda ve kendi mevzuatında belirtilenlere uyum sağlamaya, işletmenin amaçlarına göre hareket etmeye, kaynaklar verimli kullanmaya, kullanılan bilgilerin doğruluğunu sağlamaya ilişkin risk oluşturabilecek öğeleri düzenlemektedir (Neşeli, 2010:24). Bununla birlikte iç denetimden beklenen işletmenin geçmiş eksiklerini saptamanın yanı sıra olası riskleri tahmin etme ve imkanları değerlendirmedir (Ceyhan, 2010:33). Ayrıca işletme bütüncül bir bakış açısıyla tüm işlevsel özelliklerine yönelik veriler toplanarak değerlendirilmeli ve varılan sonuç hakkında paydaşlara rapor verilmelidir (Yüksel, 2011:12).

İç Denetimin Temel İlkeleri

İç denetimin temel ilkeleri değer katma, güvence verme, danışmanlık hizmeti sunma, uluslararası standartlara uygunluk, bağımsızlık, risk odaklı denetim ve meslek kuralları olarak ifade edilebilir. İç denetimin amacı yanlış işleyişlerin sorumlusunu bulup cezalandırmak değildir. İşletmenin daha iyi bir

hizmet verebilmesi adına çalışanları ortak bir amaç etrafında toplayarak iç denetim kültürü oluşturmaktır. Çalışanlar arasında iş birliği sağlama, sağlıklı bir ortam oluşturma, yönetimle uyumlu hareket etme hususunda işletmeye değer kazandırılmaktadır (Gönülaçar, 2007:7-8). İç denetimin güvence verme ilkesi, iç denetimin etkili bir şekilde uygulandığı, risk yönetimi ve iç kontrol süreçlerinin gerçekçi bir şekilde yürütüldüğü, ortaya çıkan bilgilerin tutarlı ve güvenilir olduğu, kaynakların amaca uygun olarak kullanıldığı konularında işletme paydaşlarına gerekli güvencenin verilmesidir (Alp, 2012:137).

Danışmanlık hizmeti sunma ilkesi, herhangi bir yönetsel rol yüklenilmeden verilmesidir (Akkaya, 2011:28). Danışmanlık, işletmenin değerini olumlu etkileyerek kapsamını genişletmektedir (Can, 2013:14) ve uzman kişilerce yapılarak öneri sunmaktadır (Kaya, 2016:14). İşletmenin süreç boyunca değişim ve gelişim göstermesini sağlamaktadır (Fırat, 2020:12). Danışmanlık hizmeti ile güvence verme ilkesi bir arada gerçekleştiğinde iç denetim süreci daha anlamlı hale gelecektir (Bircan, 2014:16). İç denetim faaliyetleri iç denetim standartlarına uygun olmalıdır. Aynı zamanda bu görevi ifa eden çalışanın uzman olması ve tarafsız hareket ederek bağımsız bir denetim gerçekleştirmesi gerekmektedir (Yüksel, 2011:9). Bağımsızlık ilkesi, iç denetimin planlama, uygulama, rapor bölümüyle yakından ilgilidir (Özdemir, 2015:17). Bu anlamda herhangi bir ön yargı olmadan, çıkar çatışması yaşamadan denetim sürdürülmelidir (Atasoy, 2017:31). Risk odaklı denetim ilkesi, iç denetim faaliyetinin uygulandığı ölçüde var olmaktadır (Mallı, 2013:56). İşletmenin rekabet edilebilmesi için iç ve dış risklerin belirleyerek buna ilişkin tedbirlerin alınmasını sağlamaktadır (Kayıkçıoğlu, 2017, 23).

İç Denetimin Yapısı ve Kapsamı

İşletmelerde ilk zamanlarda dar ve sınırlı bir kapsamı olan iç denetimin küreselleşme, yenilikler, teknolojik değişimler nedeniyle kapsamı giderek artmıştır (Çakar, 2008:37). İşletmelerin yönetim biçiminde yaşanan gelişmeler, iç denetime olan gereksinimin artması, risk ve imkanların belirlenmesinin yanı sıra işletmeye değer katma, danışmanlık verme, inceleme fonksiyonlarına dikkat edilerek iç denetimin çerçevesi genişlemiştir (Türedi vd., 2015:65). Kapsamda meydana gelen bu değişimler ve yenilenmelerin yönetimin sorumluluğunu, etkinliğini, faaliyetlerini etkilemesi iç denetime önemli bir yapı kazandırmıştır (Ceyhan, 2010:36).

İç denetim, işletme yönetiminden bağımsız özerk bir yapıdadır (Özeri, 2008:48-49). İşletmelerdeki gelişme ve dönüşümler karmaşıklığı da beraberinde getirmiş bu durum iç denetime olan gereksinimi arttırmıştır. Bu anlamda iç denetim oldukça önemli bir işlevsel konum kazanmaya başlamıştır (Şengür, 2005:3). İşletmenin bir parçası olan iç denetim, üst yönetime bağlıdır. Üst yönetimin yönergelerine göre hareket ederek varılan sonuçlar rapor haline getirilebilmektedir (Özalp, 2006:20). Yapılan bu denetimin özünde insan olmasa da dolaylı bir şekilde çalışanların tutum, davranış ve düşünceleri hakkında da fikir sahibi olunmasına katkı sağlamaktadır (Müjdecı, 2005:10). Ayrıca tarafsız bir bakış açısıyla işletmenin kültürü konusunda bilgi sahibi olunmasını ve çalışanların bu değerleri içselleştirme durumlarını ortaya çıkarmaktadır (Fırat, 2020:21). İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre iç denetimin kapsamı, kamu idarelerinin yurt dışı ve taşra dahil tüm birimlerinin işlem ve faaliyetleri, risk esaslı denetim plan ve programları kapsamında sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla denetim standartlarına uygun olarak iç denetime tabi tutulması şeklindedir. Ayrıca aşağıda da şu şekilde açıklanmıştır;

- a) Kamu idaresinin iç kontrol sisteminin yeterliliği ve etkinliğinin incelenmesi ve değerlendirilmesi,
- b) Risk yönetimi için öneriler geliştirilmesi ile risk değerlendirme ve risk yönetim metodlarının uygulama ve etkinliğinin incelenmesi,

- c) Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlama amaçlı performans değerlendirmelerinin yapılması ve idarelere önerilerde bulunulması,
- ç) İdarenin faaliyet ve işlemlerinin mevzuata, belirlenen hedef ve politikalara uygunluğunun denetlenmesi,
- d) Muhasebe kayıtları ile mali tabloların, doğruluğu ve güvenilirliğinin incelenmesi,
- e) Üretilen bilgiler ile kamuoyuna açıklanan her türlü rapor, istatistik ve mali tabloların doğruluğu, güvenilirliği ve zamanında yapılıp yapılmadığının sınanması,
- f) Elektronik bilgi sistemi ve e-Devlet hizmetlerinin yönetim ve sistem güvenilirliğinin gözden geçirilmesi, alanlarını içermektedir.

Teknolojik ilerlemeler, işletmelerin hizmet hacmi, diğer kurumlarla olan iletişim ağı, farklı taleplerin ve gereksinimlerin ortaya çıkmasıyla üst yönetimin sorumluluklarında yaşanan değişimler iç denetimin kapsamında da değişiklik meydana getirmiştir. Bu anlamda kontrol sisteminin yeterliliğini değerlendirme, kontrol sisteminin etkinliğini artırma, risk oluşturabilecek etmenlerin belirlenerek kontrol sistemine tavsiyelerde bulunma, faaliyetlerin incelenerek işletmenin amaçları doğrultusunda ilerleyebilmesi konusunda tavsiyelerde bulunma işlevlerini yerine getirmektedir (Şengür, 2005:5). İç denetimin, üst yönetim, yönetim kurulu ve denetim komisyonu tarafından kabul edilen yazılı bir yönetmeliği bulunmalıdır. İç denetim yönetmeliğe ve standartlara uygun bir biçimde hazırlanmalıdır. İç denetim bağımsız ve nesnel bir şekilde gerçekleştirilmelidir. İç denetim uygulamalarının işlevsel olabilmesi yeterli bilgi, beceri ve donanım ve yeniliklere açık olmaya bağlıdır. İç denetim sonucunda yargılayıcı ifadeler yerine öneriler ve açıklamalar yapılmalıdır. İç denetim sadece geçmiş değerlendirilmemeli aynı zamanda geleceğe ışık tutarak olası olumsuzluklara dikkat çekmelidir. İç denetim sistemi devletin kanunlarıyla tutarlı bir yapıda olmalıdır (Özalp, 2006:23).

İşletmenin bütün iş süreçleri, etkinlikler, iç kontroller, ilkeler, etkileşimler, insan kaynaklar, mali ve mali olmayan konular iç denetimin kapsamı içerisine girmektedir (Kaya, 2010:6). İç denetim işletmenin tümünü etkilemektedir. Bu bağlamda hem özel sektör hem de kamu sektöründe iç denetim vazgeçilmez bir işlevi olan bir yapıya sahiptir (Aslan, 2008:24).

İç Denetim Türleri

İç denetim türlerine yönelik farklı yaklaşımlar mevcuttur. Altaş'a (2009) göre iç denetim türleri beş başlıkta incelenmektedir. Mali denetim, uygunluk denetimi, performans denetimi, bilgi teknolojileri denetimi ve sistem denetimidir.

- Mali denetim, işletmenin mali varlığına ilişkin gerçekleri gösterip göstermediğini, verilerin doğruluğunu ve mevzuata uygunluğunu incelemektedir. Bununla birlikte mali anlamda koruma görevini de üstlenmektedir (Yılmaz, 2012:16).
- Uygunluk denetimi, işletme faaliyetlerinin işletmece belirlenen kurallara ve mevzuata uygunluk derecesini incelemektedir. Uygunluk denetiminin faaliyet evresinde yapılması, gerekli hallerde sürece müdahale edilmesine olanak sağlamaktadır (Mantar, 2013:11). Ayrıca denetim yapacak kişiler gerekli beceriye sahip olmalı, belge dosyalama sistemin nitelikli olmalı ve değerlendirme sonucunun rapor haline getirilmesi için aşamalar ve izlenecek yol belirli olmalıdır (Yeltekin, 2018:17).
- Performans denetimi, kaynakların etkin ve verimli kullanılması hususunda değerlendirme yapılmasıdır. İşletmenin amaçlarına ne kadar ulaştığı belirlenir (Yılmaz, 2012:17). Tarafsız ve sistemli bir inceleme ile ekonomik bir denetim gerçekleştirilmektedir (Özdemir, 2015:23).
- Bilgi teknolojileri denetimi, işletmenin kullandığı bilgi teknolojileri konusundaki becerisini ve depolanan bilgilerin doğruluğunu incelemektir. Bilgi teknolojileri etkililik, etkinlik,

gizlilik, bütünlük, güvenilirlik, doğruluk, erişilebilirlik ölçütleri dikkate alınarak değerlendirilir (Kavakoğlu, 2010:26).

- Sistem denetimi, işletmenin mali yönetimindeki eksiklikleri belirleme ve giderme hususunda bilgi vermektedir (Çakmak, 2006:25). Aynı zamanda işletmeye fayda verecek bir şekilde inceleme yapmayı ve bu sürecin etkililiği konusunda aydınlatmayı sağlamaktadır (Başpınar, 2006:26).

Finansal denetim, riayet denetimi, faaliyet denetimi, yönetim denetimi olmak üzere dört denetim türüne ilişkin yaklaşımlar da bulunmaktadır. Bu denetim türlerine aşağıda yer verilmiştir;

- Finansal denetim, muhasebe sistemindeki yıllık hesapların güvenilirliğini incelemektedir.
- Riayet denetimi, yasalara, politikalara ve usullere ilişkin denetleme amacındadır.
- Faaliyet denetimi, sistemi soruşturma, yapıya eleştirel bir analiz getirme ve yöntemlerin yeterliliğini değerlendirmedir.
- Yönetim denetimi, işletmenin amaçları kapsamında yönetim fonksiyonunun kalitesini değerlendirmedir (Çakar, 2008:40).

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda İç Denetim Sistemi

Türk kamu mali yönetimindeki zamanın gereksinimlerine uygun olarak 1927 yılında 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu çıkarılmıştır. 2003 yılında kadar yapılan küçük değişikliklerle geçerliliğini korumuştur. Kamu merkez ve taşra kurumlarındaki nitelik ve niceliğe ilişkin yaşanan değişimler, küresel değişimlerle beraber Avrupa Birliği'ne uyum süreci ve uluslararası standartlar doğrultusunda mali saydamlık, hesap verilebilirlik, stratejik planlama gibi değişimler nedeniyle mali kontrolün sağlanması adına 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 10.12.2003 kabul tarihi ve 25326 sayılı Resmî gazete ile 24.12.2003 tarihinde yayımlanarak yürürlüğü girmiştir (Aytekin, 2017:38). 5018 sayılı Kanunun 63. maddesinde ise iç denetim *“kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir. Bu faaliyetler, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile malî işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilir.”* şeklinde tanımlanmıştır;

İç denetim, iç denetçiler tarafından yapılır. Kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabilir. 5018 sayılı Kanunun 64. maddesinde ise iç denetçinin görevleri açıklanmıştır,

İç denetçi, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

- a) Nesnel risk analizlerine dayanarak kamu idarelerinin yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmek.
- b) Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak.
- c) Harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak.
- d) İdarenin harcamalarının, malî işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek.
- e) Malî yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak.

f) Denetim sonuçları çerçevesinde iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunmak.

g) Denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlandığında, ilgili idarenin en üst amirine bildirmek.

İç denetçi bu görevlerini, İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen ve uluslararası kabul görmüş kontrol ve denetim standartlarına uygun şekilde yerine getirir. İç denetçi, görevinde bağımsızdır ve iç denetçiye asli görevi dışında hiçbir görev verilemez ve yaptırılamaz. İç denetçiler, raporlarını doğrudan üst yöneticiye sunar. Bu raporlar üst yönetici tarafından değerlendirmek suretiyle gereği için ilgili birimler ile malî hizmetler birimine verilir. İç denetim raporları ile bunlar üzerine yapılan işlemler, üst yönetici tarafından en geç iki ay içinde İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilir.

5018 sayılı Kanunun 66. maddesinde İç Denetim Koordinasyon Kurulu ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı İç Denetim Koordinasyon Kurulu, yedi üyeden oluşur. Gerekli görülen hallerde İç Denetim Koordinasyon Kurulu, oy hakkı olmamak kaydıyla teknik yardım almak ve danışmak amacıyla uzman kişileri de toplantılara davet edebilir. Kurulun çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar İç Denetim Koordinasyon Kurulunun önerisi üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. 67. maddede ise İç Denetim Koordinasyon Kurulunun görevleri tanımlanmıştır. İç Denetim Koordinasyon Kurulu, kamu idarelerinin iç denetim sistemlerini izlemek, bağımsız ve tarafsız bir organ olarak hizmet vermek üzere aşağıdaki görevleri yürütür,

a) İç denetime ilişkin denetim ve raporlama standartlarını belirlemek, denetim rehberlerini hazırlamak ve geliştirmek.

b) Uluslararası uygulamalar ve denetim standartlarıyla uyumlu risk değerlendirme yöntemlerini geliştirmek.

c) Kamu idarelerinin denetim birimleri ile iş birliğini sağlamak.

d) Yolsuzluk veya usulsüzlüklerin ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması konusunda önerilerde bulunmak.

e) Risk içeren alanlarda iç denetçilere program dışı özel denetim yaptırılması için kamu idarelerine önerilerde bulunmak.

f) İç denetçilerin eğitim programlarını düzenlemek.

g) İç denetçiler ile üst yöneticiler arasında görüş ayrılığı bulunması halinde anlaşmazlığın giderilmesine yardımcı olmak.

h) İdarelerin iç denetim raporlarını değerlendirerek sonuçlarını konsolide etmek suretiyle yıllık rapor halinde Hazine ve Maliye Bakanına sunmak ve kamuoyuna açıklamak.

i) İşlem hacimleri ve personel sayıları dikkate alınmak suretiyle idareler ile ilçe ve belde belediyeleri için iç denetçi atanıp atanmayacağına karar vermek.

j) İç denetçilerin atanmasına ilişkin diğer usulleri belirlemek.

k) İç denetçilerin uyacakları etik kuralları belirlemek.

l) Kalite güvence ve geliştirme programını düzenlemek ve iç denetim birimlerini bu kapsamda değerlendirmek

Bu kanunla beraber iç denetim Türk Kamu Yönetimi kapsamına alınmıştır. İç denetim yapılırken izlenecek yollar, standartlar, denetim şekli gibi düzenlemeler bulunmaktadır (Kaygusuzoğlu, 2018:68). Bu kanunla mali yönetimin kapsamı ve etkililiği arttırılmaya çalışılmış, uluslararası standartlara uygun hesap verebilir, saydam bir mali sistem oluşturulmak istenmiştir. Kamu kaynaklarının israfını ve gelişigüzel kullanımını önlemek için iç denetim önemli bir rol kazanmıştır (Demir, 2010:41). Risk yönetimi ile ilgili kapsamlı bir açıklama sunmaktadır. Bu süreç daha önemli bir hale gelmiş, değerlendirme ve ileriye yönelik bir özellik kazanmıştır (Pehlivanlı, 2008:37).

İç Denetim ve İç Kontrol Arasındaki İlişki

İç denetim ve iç kontrol kavramları birbirinin yerine kullanılmasına ve aynı anlama karşılık geldiği düşünülmesine rağmen bu iki kavram esas itibariyle farklı anlamlar taşımaktadır. Bunun yanı sıra birbiriyle bağlantılı ve etkileşim içerisindedir (Uslu, 2021:33). İç kontrol, yönetsel ve muhasebe hususunda bir işlevselliği bulunmaktadır (Tanç, 2009:36). İç kontrol, işletmenin amaçları doğrultusunda hareket etmesini sağlamaktadır (Özdoğan, 2014:16). İç denetim, işletmelerdeki iç kontrollerin denetlenmesidir. İç denetim güvence ve danışmanlık sağlayarak iç kontrolün geliştirilmesinde rol oynamaktadır. Güvence verme, iç kontrol sisteminin etkili ve işler olmasına, yürütülen etkinliklerle uyumuna, sistemin gereksinimleri ile mevcut durum arasındaki farkın belirlenmesine ilişkin değerlendirme yapmaya katkı sağlamaktadır. Danışmanlık ise üst yönetime hedeflere ulaşabilmek amacıyla risklerin kontrol edilmesine yönelik öneriler sunmaktadır. İç denetçiler, iç kontrol sisteminin denetimini yapıp eksikleri belirleyerek yöneticilere yardım ederler (Kaya, 2010:51-52). Bu sayede iç kontrol aracılığıyla işletme yöneticilerine işletmenin kaynaklarının korunması, hilelerin saptanması ve önlenmesi, karar alma sürecinde (Atagan Çetin, 2016:113), işletmede gerçekleşen uygulamaların doğruluğu (Kurnaz, 2006:21), yeterliği konusunda bilgi ve tavsiye verilmektedir. İç kontrolün bir parçası olan iç denetim yönetime yardımcı olmaktadır (Adiloğlu, 2010:27).

İç denetçinin iç denetimin başarılı olmasına ilişkin görevi bulunmasına rağmen iç kontrolden birinci dereceden sorumlu olan yöneticilerdir. İç kontrol bir süreci kapsadığından dolayı aniden gelişen olaylar yerine sürekliliği olan etkinliklere yönelik bir uygulamadır. İşletmelerin kuruluşuyla birlikte var olan, değişim ve dönüşüm bir yapıdır. İç kontrolün amacına ulaşabilmesi iç denetim etkinliğiyle bağlantılıdır. Bu anlamda iç denetim işletmeler için gerekli olan stratejik plan hazırlanmasında ve önlem alınmasında rol almakta ve işletmeye değer katmaktadır. İç denetim, iç kontrolün görevlerini ne derece yerine getirdiği ve amacına ne kadar hizmet ettiği ile ilgili bilgi sunmaktadır. İç denetim işletmelerde belirli bir zaman diliminde gerçekleştirilirken iç kontrol bir sistem özelliği göstererek devamlı olarak gerçekleştirilmektedir (Ayaz, 2011:64-66).

BULGULAR

Bu bölümde iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin; yayım yıllarına, yayım türüne, kullanılan dile, yazıldığı üniversitelere, yazıldığı anabilim dallarına, konularına ve kullanılan anahtar kelimelere göre dağılımı ile ilgili açıklamalar tablolar halinde sunulmuştur.

İç Denetim Konusunda Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayım Yıllarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin yayım yıllarına göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.1.'de verilmiştir.

Tablo 3.1. İç Denetim Konusunda Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayım Yıllarına Göre Dağılımı

Yayım Yılı	Yüksek Lisans (f)	Doktora (f)
2003	1	-
2004	1	-
2005	3	1
2006	4	1
2007	6	2
2008	9	1
2009	6	2
2010	15	2
2011	9	3
2012	3	2
2013	10	1
2014	10	4
2015	7	1
2016	11	2
2017	11	4
2018	21	3
2019	33	5
2020	10	5
2021	11	5
Toplam	181	44

Tablo 3.1. incelendiğinde iç denetim konusunda 2003 yılında 1 adet, 2004 yılında 1 adet, 2005 yılında 3 adet, 2006 yılında 4 adet, 2007 yılında 6 adet, 2008 yılında 9 adet, 2009 yılında 6 adet, 2010 yılında 15 adet, 2011 yılında 9 adet, 2012 yılında 3 adet, 2013 yılında 10 adet, 2014 yılında 10 adet, 2015 yılında 7 adet, 2016 yılında 11 adet, 2017 yılında 11 adet, 2018 yılında 21 adet, 2019 yılında 33 adet, 2020 yılında 10 adet ve 2021 yılında 11 adet yüksek lisans tezinin yayımlandığı görülmüştür.

İç denetim konusunda 2005 yılında 1 adet, 2006 yılında 1 adet, 2007 yılında 2 adet, 2008 yılında 1 adet, 2009 yılında 2 adet, 2010 yılında 2 adet, 2011 yılında 3 adet, 2012 yılında 2 adet, 2013 yılında 1 adet, 2014 yılında 4 adet, 2015 yılında 1 adet, 2016 yılında 2 adet, 2017 yılında 4 adet, 2018 yılında 3 adet, 2019 yılında 5 adet, 2020 yılında 5 adet ve 2021 yılında 5 adet doktora tezinin yayımlandığı belirlenmiştir. İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin yayım yıllarına göre dağılımının zaman içerisinde farklılaştığı görülmekle birlikte özellikle 2018 ve 2019 yıllarında önemli bir artış yaşanmıştır.

İç Denetim Konusunda Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayım Türüne Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin yayım türüne göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.2.'de sunulmuştur.

Tablo 3.2. İç Denetim Konusunda Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yayım Türüne Göre Dağılımı

Yayım Türü	Frekans
Yüksek Lisans	181
Doktora	44
Toplam	225

Tablo 3.2. incelendiğinde yayım türü olarak 181 adetinin yüksek lisans tezi, 44 adetinin ise doktora tezi olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin çoğunluğu yüksek lisans türündedir.

İç Denetim Konusunda Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Dilin Dağılımına İlişkin Bulgular

İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerde kullanılan dilin dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.3.'te verilmiştir. Bu anlamda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerde kullanılan dilin tamamına yakını Türkçe'dir.

Tablo 3.3. İç Denetim Konusunda Yayımlanan Lisansüstü Tezlerde Kullanılan Dilin Dağılımına İlişkin Bulgular

Kullanılan Dil	Yüksek Lisans (f)	Doktora (f)
Türkçe	175	41
İngilizce	6	3
Toplam	181	44

Tablo 3.3. incelendiğinde iç denetim konusunda yayımlanan 175 adet yüksek lisans tezinde kullanılan dilin Türkçe olduğu 6 adetinde ise İngilizce olduğu belirlenmiştir. İç denetim konusunda yayımlanan 41 adet doktora tezinde kullanılan dilin Türkçe olduğu 3 adetinde ise İngilizce olduğu tespit edilmiştir.

İç Denetim Konusunda Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yazıldığı Üniversitelerin Dağılımına İlişkin Bulgular

İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin yazıldığı üniversitelerin dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.4.'te verilmiştir.

Tablo 3.4. İç Denetim Konusunda Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerin Yazıldığı Üniversitelerin Dağılımına İlişkin Bulgular

Üniversiteler	Yüksek Lisans (f)
Marmara	25
Gazi	10
İstanbul Okan	10
Süleyman Demirel	9
İstanbul Ticaret	8
Ankara	7
Dokuz Eylül	5
İstanbul	5
Gaziantep	4
Kütahya Dumlupınar	4
Bahçeşehir	3
Eskişehir Osmangazi	3
Gaziosmanpaşa	3
Işık	3
İstanbul Arel	3
İstanbul Aydın	3
Kırıkkale	3
Nevşehir Hacı Bektaş Veli	3
Sakarya	3
Selçuk	3
Trakya	3

Anadolu	2
Atılım	2
Celal Bayar	2
Fırat	2
Hacettepe	2
Harran	2
İnönü	2
İstanbul Bilgi	2
Kafkas	2
Kilis 7 Aralık	2
Kocaeli	2
KTO Karatay	2
Necmettin Erbakan	2
Niğde Ömer Halisdemir	2
Uludağ	2
Yıldız Teknik	2
Abant İzzet Baysal	1
Adnan Menderes	1
Afyon Kocatepe	1
Ankara Sosyal Bilimler	1
Atatürk	1
Balıkesir	1
Bandırma On Yedi Eylül	1
Başkent	1
Burdur Mehmet Akif Ersoy	1
Cumhuriyet	1
Dicle	1
Erciyes	1
Galatasaray	1
Gebze Yüksek Teknoloji	1
Giresun	1
İstanbul Gelişim	1
Kadir Has	1
Kahramanmaraş Sütçü İmam	1
Karamanoğlu Mehmetbey	1
Muğla	1
Nuh Naci Yazgan	1
Osmaniye Korkut Ata	1
Pamukkale	1
Ufuk	1
Uşak	1
TOBB Ekonomi ve Teknoloji	1
Türk Hava Kurumu	1
Yüzüncü Yıl	1
Zonguldak Karaelmas	1
Toplam	181

Tablo 3.4. incelendiğinde iç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin 25 adetinin Marmara, 10 adetinin Gazi, 10 adetinin İstanbul Okan, 9 adetinin Süleyman Demirel, 8 adetinin İstanbul Ticaret, 7 adetinin Ankara, 5 adetinin Dokuz Eylül, 5 adetinin İstanbul, 4 adetinin Gaziantep, 4 adetinin Kütahya Dumlupınar, 3 adetinin Bahçeşehir, Eskişehir Osmangazi, Gaziosmanpaşa, Işık,

İstanbul Arel, İstanbul Aydın, Kırıkkale, Nevşehir Hacı Bektaş Veli, Sakarya, Selçuk ve Trakya, 2 adetinin Anadolu, Atılım, Celal Bayar, Fırat, Hacettepe, Harran, İnönü, İstanbul Bilgi, Kafkas, Kilis 7 Aralık, Kocaeli, KTO Karatay, Necmettin Erbakan, Niğde Ömer Halisdemir, Uludağ ve Yıldız Teknik, 1 adetinin Abant İzzet Baysal, Adnan Menderes, Afyon Kocatepe, Ankara Sosyal Bilimler, Atatürk, Balıkesir, Bandırma On Yedi Eylül, Başkent, Burdur Mehmet Akif Ersoy, Cumhuriyet, Dicle, Erciyes, Galatasaray, Gebze Yüksek Teknoloji, Giresun, İstanbul Gelişim, Kadir Has, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Karamanoğlu Mehmetbey, Muğla, Nuh Naci Yazgan, Osmaniye Korkut Ata, Pamukkale, Ufuk, Uşak, TOBB Ekonomi ve Teknoloji, Türk Hava Kurumu, Yüzüncü Yıl ve Zonguldak Karaelmas Üniversitesinde yazıldığı belirlenmiştir. İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin en fazla Marmara Üniversitesi'nde yazıldığı görülmüştür. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerinin yazıldığı üniversitelerin dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.5.'te verilmiştir.

Tablo 3.5. İç Denetim Konusunda Yayımlanan Doktora Tezlerin Yazıldığı Üniversitelerin Dağılımına İlişkin Bulgular

Üniversiteler	Doktora (f)
Marmara	12
Atatürk	3
İstanbul	3
Kütahya Dumlupınar	3
Anadolu	2
Celal Bayar	2
Hacettepe	2
Süleyman Demirel	2
Yaşar	2
Ankara	1
Ankara Hacı Bayram Veli	1
Cumhuriyet	1
Çukurova	1
Erciyes	1
Eskişehir Osmangazi	1
İstanbul Aydın	1
İstanbul Gelişim	1
İstanbul Ticaret	1
İzmir Kâtip Çelebi	1
Kahramanmaraş Sütçü İmam	1
Kocaeli	1
Yeditepe	1
Toplam	44

Tablo 3.5. incelendiğinde iç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin 12 adetinin Marmara, 3 adetinin Ankara, 3 adetinin İstanbul, 3 adetinin Kütahya Dumlupınar, 2 adetinin Anadolu, 2 adetinin Celal Bayar, 2 adetinin Hacettepe, 2 adetinin Süleyman Demirel, 2 adetinin Yaşar, 1 adetinin Ankara, 1 adetinin Ankara Hacı Bayram Veli, 1 adetinin Cumhuriyet, 1 adetinin Çukurova, 1 adetinin Erciyes, 1 adetinin Eskişehir Osmangazi, 1 adetinin İstanbul Aydın, 1 adetinin İstanbul Gelişim, 1 adetinin İstanbul Ticaret, 1 adetinin İzmir Katip Çelebi, 1 adetinin Kahramanmaraş Sütçü İmam, 1 adetinin Kocaeli ve 1 adetinin Yeditepe Üniversitesinde yazıldığı görülmüştür. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin en fazla Marmara Üniversitesi'nde yazıldığı görülmüştür. Bu bağlamda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezler en fazla Marmara Üniversitesi'nde yazılmıştır.

İç Denetim Konusunda Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Yazıldığı Anabilim Dallarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin yazıldığı anabilim dallarına göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.6.'da sunulmuştur.

Tablo 3.6. *İç Denetim Konusunda Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerin Yazıldığı Anabilim Dallarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular*

Anabilim Dalları	Yüksek Lisans (f)
İşletme	114
Maliye	12
Kamu Yönetimi	10
Muhasebe ve Denetim	7
İktisat	5
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	4
Bankacılık	3
Özel Hukuk	2
Bankacılık ve Finans	2
Avrupa Birliği	1
Bilgisayar Mühendisliği	1
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri	1
Denetim ve Risk Yönetimi	1
Dış Ticaret Eğitimi	1
Endüstri İlişkileri-İnsan Kaynakları	1
Ekonomi ve Finans	1
Finans	1
Gazetecilik	1
İşletme Eğitimi	1
Kamu Politikası ve İşletmeciliği	1
Maliye-Ekonomi	1
Muhasebe	1
Muhasebe ve Finans	1
Muhasebe ve Finansal Yönetim	1
Para, Sermaye Piyasaları ve Finansal Kurumlar	1
Sağlık Kuruluşları Yöneticiliği	1
Sanayi ve Teknoloji Yönetimi	1
Sermaye Piyasası ve Borsa	1
Turizm İşletmeciliği	1
Uluslararası Ticaret ve Pazarlama	1
Yer Almamakta	1
Toplam	181

Tablo 3.6. incelendiğinde iç denetim konusunda yazılmış yüksek lisans tezlerin 114 adetinin işletme, 12 adetinin maliye, 10 adetinin kamu yönetimi, 7 adetinin muhasebe ve denetim, 5 adetinin iktisat, 4 adetinin siyaset bilimi ve kamu yönetimi, 3 adetinin bankacılık, 2 adetinin özel hukuk, 2 adetinin bankacılık ve finans, 1 adetinin Avrupa Birliği, 1 adetinin bilgisayar mühendisliği, 1 adetinin çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, 1 adetinin Denetim ve Risk Yönetimi, 1 adetinin Dış Ticaret Eğitimi, 1

adettinin Endüstri İlişkileri-İnsan Kaynakları, 1 adettinin Ekonomi ve Finans, 1 adettinin Finans, 1 adettinin Gazetecilik, 1 adettinin işletme eğitimi, 1 adettinin Kamu Politikası ve İşletmeciliği, 1 adettinin maliye-ekonomi, 1 adettinin muhasebe, 1 adettinin Muhasebe ve Finans, 1 adettinin Muhasebe ve Finansal Yönetim, 1 adettinin Para, Sermaye Piyasaları ve Finansal Kurumlar, 1 adettinin Sağlık Kuruluşları Yöneticiliği, 1 adettinin Sanayi ve Teknoloji Yönetimi, 1 adettinin Sermaye Piyasası ve Borsa, 1 adettinin Turizm İşletmeciliği, 1 adettinin Uluslararası Ticaret ve Pazarlama anabilim dalında yazıldığı belirlenmiştir. İç denetim konusunda yazılmış 1 adet yüksek lisans tezinde ise anabilim dalının yer almadığı tespit edilmiştir. İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin en fazla İşletme anabilim dalında yazıldığı görülmüştür. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin yazıldığı anabilim dallarına göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.7.'de verilmiştir.

Tablo 3.7. İç Denetim Konusunda Yayımlanan Doktora Tezlerin Yazıldığı Anabilim Dallarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Anabilim Dalları	Doktora (f)
İşletme	28
Bankacılık	5
Kamu Yönetimi	3
Muhasebe	3
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	2
Eğitim Bilimleri	1
İngilizce İşletme	1
İşletme Yönetimi ve Organizasyon	1
Toplam	44

Tablo 3.7. incelendiğinde iç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin 28 adettinin işletme, 5 adettinin bankacılık, 3 adettinin kamu yönetimi, 3 adettinin muhasebe, 2 adettinin Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, 1 adettinin eğitim bilimleri, 1 adettinin İngilizce İşletme, 1 adettinin İşletme Yönetimi ve Organizasyon anabilim dalında yazıldığı görülmüştür. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin çoğunluğunun İşletme anabilim dalında yazıldığı görülmüştür. Bu anlamda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezler en fazla İşletme anabilim dalında yazılmıştır.

İç Denetim Konusunda Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Konulara Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin konularına göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.8.'de sunulmuştur.

Tablo 3.8. İç Denetim Konusunda Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerin Konulara Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Konu	Yüksek Lisans (f)
İşletmeler	25
Bankacılık	20
Üniversiteler	12
Risk Odaklı	11
Şirketler	10
Risk Yönetimi	5
Türk Kamu Mali Yönetimi	5
Yerel Yönetim	5
Belediyeler	4
5018 Sayılı Kanun	3

İç Denetim Etkinliği	3
İç Kontrol	3
Kamu Kurumları	3
Türk Kamu Yönetimi	3
Bağımsız Denetim	2
Genel Bütçe Kapsamındaki İdareler	2
Hile Denetimi	2
İç Denetimin Rolü	2
İç Denetim Modellerinin Karşılaştırılması	2
Kamuda Faaliyetlerinin Değerlendirmesi	2
Kamuda Uygulama	2
Kurumsal Yönetim	2
Anonim Ortaklık	1
Dış Kaynak Kullanımı	1
Ekonomik İstikrar	1
Faaliyet Denetim Süreci	1
Futbol Kulüpleri	1
Gıda Sektörü	1
Hesap Verme Sorumluluğu	1
Hizmet Kalitesi	1
Hukuk	1
Huzurevleri	1
Irak Kamu Kurumu	1
Irak-Türkiye İç Denetim Karşılaştırması	1
İç Denetçilik	1
İç Denetimin Çalışanlara Etkisi	1
İç Denetim Plan ve Program Hazırlama	1
İç Denetim Riskinin Analizi	1
İç Denetim Sisteminin Yapısı	1
İç Denetim Uygulaması	1
İl Özel İdareleri	1
İletişim Engelleri	1
İnsan Kaynakları Yönetimi	1
İnsani Yardım Sektörü	1
İşe Alma ve Kariyer Planlama Süreçleri	1
Kamu Genel Raporlarının Analizi	1
Kamu Kurumlarının Mali Saydamlıklarındaki Rolü	1
Kamu Mali Karar Alma	1
Kamu ve Özel Sektör Karşılaştırılması	1
Kamu Mali Yönetimi ve Ekonomik Etkinlik	1
Kamuda Toplam Kalite Yöntemi	1
Kamuda Yeni Denetim Sistemi	1
Kooperatif	1
Kurumsallaşma	1
Kurumsal Sürdürülebilirlik	1
Kültürün Etkisi	1
Maliyet Muhasebesi Sistemi	1
Milli Eğitim Bakanlığı	1
Muhasebe Bilgi Sisteminin Etkisi	1
Muhasebe ve Finans Çalışanların İç Denetime Bakış Açısı	1

Otel Yöneticilerinin Tutum ve Davranışları	1
Örgüt Kültürü	1
Performans Açısından Değerlendirilmesi	1
Sarbanes Oxley Kanunu	1
Sermaye Piyasası	1
Suiistimal Alanındaki Rol ve Sorumlulukları	1
Tarım Kredi Kooperatifleri	1
Turizm Sektörü	1
Türkiye Elektrik Dağıtım Sektörü	1
Türkiye ve İran Karşılaştırması	1
Uluslararası Denetim Standartları	1
Vakıflar	1
Yapay Zeka	1
Yönetimin Etkinliğe Kattığı Değer	1
Toplam	181

Tablo 3.8. incelendiğinde iç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin 25 adetinin işletmeler, 20 adetinin bankacılık, 12 adetinin üniversiteler, 11 adetinin risk odaklı, 10 adetinin şirketler, 5 adetinin risk yönetimi, 5 adetinin Türk kamu mali yönetimi, 5 adetinin yerel yönetim, 4 adetinin belediyeler, 3'er adetinin 5018 Sayılı Kanun, iç denetim etkinliği, iç kontrol, kamu kurumları, Türk kamu yönetimi, 2'ser adetinin bağımsız denetim, genel bütçe kapsamındaki idareler, hile denetimi, iç denetimin rolü, iç denetim modellerinin karşılaştırılması, kamuda faaliyetlerinin değerlendirmesi, kamuda uygulama, kurumsal yönetim, 1'er adetinin anonim ortaklık, dış kaynak kullanımı, ekonomik istikrar, faaliyet denetim süreci, futbol kulüpleri, gıda sektörü, hesap verme sorumluluğu, hizmet kalitesi, hukuk, huzurevleri, Irak kamu kurumu, Irak-Türkiye iç denetim karşılaştırması, iç denetçilik, iç denetimin çalışanlara etkisi, iç denetim plan ve program hazırlama, iç denetim riskinin analizi, iç denetim sisteminin yapısı, iç denetim uygulaması, il özel idareleri, iletişim engelleri, insan kaynakları yönetimi, insani yardım sektörü, işe alma ve kariyer planlama süreçleri, kamu genel raporlarının analizi, kamu kurumlarının mali saydamlıklarındaki rolü, kamu mali karar alma, kamu ve özel sektör karşılaştırılması, kamu mali yönetimi ve ekonomik etkinlik, kamuda toplam kalite yöntemi, kamuda yeni denetim sistemi, kooperatif, kurumsallaşma, kurumsal sürdürülebilirlik, kültürün etkisi, maliyet muhasebesi sistemi, milli eğitim bakanlığı, muhasebe bilgi sisteminin etkisi, muhasebe ve finans çalışanların iç denetime bakış açısı, otel yöneticilerinin tutum ve davranışları, örgüt kültürü, performans açısından değerlendirilmesi, Sarbanes Oxley Kanunu, Sermaye Piyasası, suiistimal alanındaki rol ve sorumlulukları, Tarım Kredi Kooperatifleri, turizm sektörü, Türkiye Elektrik Dağıtım Sektörü, Türkiye ve İran karşılaştırması, uluslararası denetim standartları, vakıflar, yapay zeka, yönetimin etkinliğe kattığı değer konusunda olduğu görülmüştür. İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin çoğunlukla işletmeler ve bankacılık konusunda olduğu belirlenmiştir. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerinin konularına göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.9.'da verilmiştir.

Tablo 3.9. İç Denetim Konusunda Yayımlanan Doktora Tezlerinin Konulara Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Konu	Doktora (f)
Bankacılık	7
İç Denetçiler	5
İşletmeler	4
Belediyeler	3
Risk Odaklı	3

Risk Yönetimi	2
Risk Yönetimi ve Risk Odaklı	1
Bağımsız Denetim	1
Balanced Scorecard Yöntemi	1
Bilgisayar Destekli Denetim Araç ve Teknikleri	1
Çelik Sektörü	1
Enerji Sektörü	1
Entelektüel Sermayenin Yenilikçi İş Davranışına Etkisi	1
Hile	1
Hizmet Kalitesinin Ölçümü	1
Kalkınma Ajansları	1
Kurumsal Kaynak Planlaması	1
Kurumsal Sürdürülebilirlik	1
Kurumsal Yönetim Kalitesi Üzerindeki Rolü	1
Milli Eğitim Bakanlığı	1
Sigortacılık Sektörü	1
Şeffaflık	1
Üniversiteler	1
Yatırım Kuruluşu	1
Yönetişim	1
Yönetişim-Risk-Uygunluk Yaklaşımı	1
Toplam	44

Tablo 3.9. incelendiğinde iç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin 7 adetinin bankacılık, 5 adetinin iç denetçiler, 4 adetinin işletmeler, 3'er adetinin belediyeler ve risk odaklı, 2 adetinin risk yönetimi, 1'er adetinin risk yönetimi ve risk odaklı, bağımsız denetim, Balanced Scorecard Yöntemi, bilgisayar destekli denetim araç ve teknikleri, çelik sektörü, enerji sektörü, entelektüel sermayenin yenilikçi iş davranışına etkisi, hile, hizmet kalitesinin ölçümü, kalkınma ajansları, kurumsal kaynak planlaması, kurumsal sürdürülebilirlik, kurumsal yönetim kalitesi üzerindeki rolü, Milli Eğitim Bakanlığı, sigortacılık sektörü, şeffaflık, üniversiteler, yatırım kuruluşu, yönetim, Yönetişim-Risk-Uygunluk Yaklaşımı konusunda olduğu tespit edilmiştir. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin çoğunlukla bankacılık ve iç denetçiler konusunda olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezler en fazla işletmeler ve bankacılık konusundadır.

İç Denetim Konusunda Yayımlanan Lisansüstü Tezlerin Kullanılan Anahtar Kelimelere Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin kullanılan anahtar kelimelere göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.10.'da verilmiştir.

Tablo 3.10. İç Denetim Konusunda Yayımlanan Yüksek Lisans Tezlerin Kullanılan Anahtar Kelimelere Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Anahtar Kelimeler	Yüksek Lisans (f)
İç Denetim	106
İç Kontrol	51
Denetim	49
Risk Yönetimi	17
Risk Odaklı İç Denetim	11
Risk	10

İç Denetçi	10
Kurumsal Yönetim	9
Kamu Mali Yönetimi	7
Uluslararası İç Denetim Standartları	7
5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	7
Bağımsız Denetim	6
İç Kontrol Sistemi	6
Bankacılık	5
Teftiş	5
Kamu Yönetimi	5
Etkinlik	4
Kontrol	4
Dış Denetim	4
Yönetim	4
İç Denetim Sistemi	4
Banka	3
İç Denetim Standartları	3
Hile	3
Performans Denetimi	3
Kurumsal Risk Yönetimi	3
Üniversite	3
KOBİ	2
Kamu İç Mali Kontrolü	2
Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu	2
Mali Yönetim	2
Mali Kontrol	2
Kamu İç Denetim Standartları	2
Kamuda İç Denetim	2
Kurumsallaşma	2
Aile Şirketleri	2
Genel Bütçe Kapsamındaki İdareler	2
5018 sayılı Kanun	2
İşletme	2
İç Denetim Kalitesi	2
Otel İşletmesi	2
Kamu	2
İç Denetim Etkinliği	2
Stok	1
İl Özel İdareleri	1
Kamu Mali Yönetim ve Kontrol	1
Muhasebe Denetimi	1
Bankalarda İç Denetim	1
Medya	1
Basın	1
Basın Ekonomisi	1
Denetim Standartları	1
Yerel Yönetimler	1
Yeni Kamu Yönetimi	1
Denetçi	1
Sigorta Şirketlerinde	1

Yerel Yönetim	1
Su ve Kanal İdaresi	1
Büyükşehir Belediyelerinde İç Denetim Uygulamaları	1
Kâr Amacı Gütmeyen Organizasyonlar	1
Türk Kamu Yönetiminde Denetim	1
Denetim Türleri	1
Avrupa Birliği ve İç Denetim	1
Üniversitelerde	1
Kamu iç Denetiminde Plan ve Program Hazırlanması	1
İç Denetimin Uygunluğu	1
İç Sistemler	1
Risk ve Operasyonel Risk Yönetimi	1
Basel Kriterleri	1
Endüstriyel Futbol	1
Kamu Mali Sistemi	1
İç Denetim ve Risk Yönetimi İlişkisi	1
İç Denetim Sistemleri	1
Kurumlarda İç Denetim	1
Vakıflar	1
Üçüncü Sektör	1
Kâr Amaçsız Örgütler	1
IIA Uluslararası İç Denetim Standartları	1
Web Tabanlı Denetim	1
Denetimde Bilgi Sistemleri Kullanımı	1
Risk Kontrol Matrisleri	1
Bankada İç Denetim	1
Kurumsal Sürdürülebilirlik	1
BIST Sürdürülebilirlik Endeksi	1
İç Denetim Kavramı	1
İç Denetim Uygulamaları	1
Maliyet Muhasebesi	1
Verimlilik	1
İç Denetim Faaliyetleri	1
Sağlık İşletmelerinde İç Denetim	1
İç Denetim Raporu	1
Hile Riski	1
Halı Fabrikası	1
Çalışanlar	1
Belediye	1
Edirne	1
Karlılık	1
Risk Analizi	1
Yönetim Sistemi	1
Finansal Yönetim	1
Bağımsız Dış Denetim	1
Muhasebe	1
Finans	1
Gaziantep	1
Kurumsal Yönetişim	1
Kamu Kurumları	1

Irak Sünni Vakfı Divanı	1
Otel İşletmeleri	1
Standartlar	1
Bağımsızlık	1
Üst Yönetici	1
Sürekli Denetim	1
Katma Değerli Denetim	1
Bağımsız İç Denetim	1
Stratejik Planlamada İç Denetim	1
Otel İşletmeleri	1
İç Kontrolün Etkinliği	1
İç Kontrol Sisteminin Uygulanması	1
Bulanık Mantık	1
Model	1
Sermaye Şirketleri	1
İç Denetim Uygulamaları Türkiye ve İran Karşılaştırmalar	1
Benzerlikler	1
Farklılıklar	1
Sonuçlar	1
Öneriler	1
ERP	1
Aracı Kurum	1
Muhasebe Bilgi Sistemi	1
Vakıf	1
Turizm	1
Turizm Endüstrisi	1
Turizm İşletmesi	1
Kooperatif	1
Hesap Verme Sorumluluğu	1
Holdinglerde Risk Odaklı İç Denetim	1
Organize Sanayi	1
Diyarbakır	1
Türk Kamu Yönetimi	1
Kamu İç Denetimi	1
Kamu İç Kontrolü	1
Ekonomik Etkinlik	1
Örgüt Kaynakları	1
Performans	1
Kültür	1
İç Denetim Fonksiyonu	1
Küçük ve Orta Boy İşletme	1
Aile İşletmeleri	1
Vakıf Üniversiteleri	1
COSO ERM	1
Kamu Mali Yönetiminde İç Kontrol	1
Denetim Yöntemleri	1
Olgunluk Modeli	1
Faaliyet Raporları	1
Mali Saydamlık	1
Kamu İç Denetim Raporları	1

Konya	1
İnsani Yardım Organizasyonu	1
Yönetişim	1
Kamu Sektöründe İç Denetim	1
İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde Risk Odaklı İç Denetim	1
İşletmeler	1
Türkiye'deki Gıda Sektörü	1
Kurum	1
Mali Denetim	1
Sigorta	1
Şirket	1
Aile şirketi	1
Kurumsal Yönetim İlkeleri	1
Devlet Üniversitesi	1
Kamu Üniversiteleri	1
Huzurevi	1
Uluslararası İç Denetçiler Örgütü	1
İletişim	1
İletişim Engelleri	1
Beş Yıldızlı Oteller	1
Kamu Mali Karar Alma Süreci	1
Bankacılık Sektörü	1
İnsan Kaynakları Yönetimi	1
Kariyer Planlama	1
İş Gören Tedariki	1
Sermaye Piyasası	1
Aracı Kurumlar	1
Kamu Sektörü	1
Döner İşletme Sermaye İşletmesi	1
Revizyon	1
Serbest Bölge	1
Adli Muhasebe	1
IIA	1
TİDE	1
UMUÇ	1
Suiistimal	1
İç Denetimde Dijital Dönüşüm	1
Dijital Denetim Mekanizmaları	1
Bankacılıkta Dijital İç Denetim	1
Kontrolör	1
Fonksiyonel Bağımsızlık	1
Suiistimal ve Yolsuzluk	1
Merkezi Uyumlaştırma Birimi	1
Güvence Verme	1
Olasılık-Etki Analizi	1
Risk Değerlemesi	1
Basel II	1
Türk bankalarında İç Denetim	1
Dış Kaynaklardan Yararlanma	1
Temel Yetenek	1

Tablo 3.10. incelendiğinde iç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerde 106 defa iç denetim, 51 defa iç kontrol, 49 defa denetim, 17 defa risk yönetimi, 11 defa Risk Odaklı İç Denetim, 10’ar defa risk ve iç denetçi, 9 defa kurumsal yönetim, 7’şer defa kamu mali yönetimi, Uluslararası İç Denetim Standartları, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6’şar defa bağımsız denetim ve iç kontrol sistemi, 5’er defa bankacılık, teftiş ve kamu yönetimi, 4’er defa etkinlik, kontrol, dış denetim, yönetim ve iç denetim sistemi, 3’er defa Banka, iç denetim standartları, hile, performans denetimi, kurumsal risk yönetimi, üniversite, 2’şer defa KOBİ, kamu iç mali kontrolü , kamu mali yönetimi kontrol kanunu, mali yönetim, mali kontrol, kamu iç denetim standartları, kamuda iç denetim, kurumsallaşma, aile şirketleri, genel bütçe kapsamındaki idareler, 5018 sayılı kanun, işletme, iç denetim kalitesi, otel işletmesi, kamu ve iç denetim etkinliği, 1’er defa stok, il özel idareleri, kamu mali yönetim ve kontrol, muhasebe denetimi, bankalarda iç denetim, medya, basın, basın ekonomisi, denetim standartları, yerel yönetimler, yeni kamu yönetimi, denetçi, sigorta şirketlerinde, yerel yönetim, su ve kanal idaresi, büyükşehir belediyelerinde iç denetim uygulamaları, kâr amacı gütmeyen organizasyonlar, Türk kamu yönetiminde denetim, denetim türleri, Avrupa Birliği ve iç denetim, üniversitelerde, kamu iç denetiminde plan ve program hazırlanması, iç denetimin uygunluğu, iç sistemler, risk ve operasyonel risk yönetimi, Basel Kriterleri, endüstriyel futbol, kamu mali sistemi, iç denetim ve risk yönetimi ilişkisi, iç denetim sistemleri, kurumlarda iç denetim, vakıflar, üçüncü sektör, kâr amaçsız örgütler, IIA uluslararası iç denetim standartları, web tabanlı denetim, denetimde bilgi sistemleri kullanımı, risk kontrol matrisleri, bankada iç denetim, kurumsal sürdürülebilirlik, BIST sürdürülebilirlik endeksi, iç denetim kavramı, iç denetim uygulamaları, maliyet muhasebesi, verimlilik, iç denetim faaliyetleri, sağlık işletmelerinde iç denetim, iç denetim raporu, hile riski, halı fabrikası, çalışanlar, belediye, Edirne, karlılık, risk analizi, yönetim sistemi, finansal yönetim, bağımsız dış denetim, muhasebe, finans, Gaziantep, kurumsal yönetişim, kamu kurumları, Irak Sünni Vakfı divanı, otel işletmeleri, standartlar, bağımsızlık, üst yönetici, sürekli denetim, katma değerli denetim, bağımsız iç denetim, stratejik planlamada iç denetim, otel işletmeleri, iç kontrolün etkinliği, iç kontrol sisteminin uygulanması, bulanık mantık, model, sermaye şirketleri, iç denetim uygulamaları Türkiye ve İran karşılaştırmalar, benzerlikler, farklılıklar, sonuçlar, öneriler, ERP, aracı kurum, muhasebe bilgi sistemi, vakıf, turizm, turizm endüstrisi, turizm işletmesi, kooperatif, hesap verme sorumluluğu, organize sanayi, Diyarbakır, Türk kamu yönetimi, kamu iç denetimi, kamu iç kontrolü, ekonomik etkinlik, örgüt kaynakları, performans, kültür, iç denetim fonksiyonu, küçük ve orta boy işletme, aile işletmeleri, vakıf üniversiteleri, COSO ERM, kamu mali yönetiminde iç kontrol, denetim yöntemleri, olgunluk modeli, faaliyet raporları, mali saydamlık, kamu iç denetim raporları, Konya, insani yardım organizasyonu, yönetişim, kamu sektöründe iç denetim, İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nde risk odaklı iç denetim, işletmeler, Türkiye’deki gıda sektörü, kurum, mali denetim, sigorta, şirket, aile şirketi, kurumsal yönetim ilkeleri, devlet üniversitesi, kamu üniversiteleri, huzurevi, uluslararası iç denetçiler örgütü, iletişim, iletişim engelleri, beş yıldızlı oteller, kamu mali karar alma süreci, bankacılık sektörü, insan kaynakları yönetimi, kariyer planlama, iş gören tedariki, sermaye piyasası , aracı kurumlar, kamu sektörü, döner işletme sermaye işletmesi, revizyon, serbest bölge, adli muhasebe, IIA, TİDE, UMuÇ, suiistimal, iç denetimde dijital dönüşüm, dijital denetim mekanizmaları, bankacılıkta dijital iç denetim, kontrolör, fonksiyonel bağımsızlık, suiistimal ve yolsuzluk, merkezi uyumlaştırma birimi, güvence verme, olasılık-etki analizi, risk değerlemesi, Basel II, Türk bankalarında iç denetim, dış kaynaklardan yararlanma ve temel yetenek anahtar kelimelerinin kullanıldığı belirlenmiştir. İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerde çoğunlukla iç denetim, iç kontrol ve denetim anahtar kelimelerinin kullanıldığı görülmüştür. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin kullanılan anahtar kelimelere göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 3.11.’de verilmiştir.

Tablo 3.11. İç Denetim Konusunda Yayımlanan Doktora Tezlerin Kullanılan Anahtar Kelimelere Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Anahtar Kelimeler	Doktora (f)
İç Denetim	31
İç Kontrol	7
Kurumsal Yönetim	6
Risk Odaklı İç Denetim	5
Kurumsal Risk Yönetimi	4
Risk Yönetimi	3
Bağımsız Denetim	3
Banka	2
Denetim Yaklaşımları	2
Denetim	2
Hile	2
Yönetişim	2
İç Denetçi	2
İç Denetim Kalitesi	2
COSO	1
Bağımsız Denetçi	1
Enerji Sektörü	1
Doğalgaz Dağıtım İş Kolu	1
Risk Odaklı İç Denetim Uygulaması	1
Sanayi İşletmeleri	1
Borsa İstanbul (BİST)	1
Yetkinlik Seviyesi	1
Yeni Kamu Yönetimi	1
Mezarlıklar	1
Büyükşehir Belediyesi	1
BİST	1
Denetçi	1
Şeffaflık	1
Kamu Yönetimi	1
Denetim Komitesi	1
İç Denetim Birim Yöneticisi	1
CAATT	1
Kamu Kurumları	1
Maarif Müfettişi	1
Denetim Modeli	1
Kurumsal Kültür	1
Kurumsal Kültür Denetimi	1
Kurumsal Kültür Yönetimi	1
Mesleki Şüphencilik	1
Uygunluk	1
Kurumsal Kaynak Planlaması	1
YRU	1
Performans Ölçümü	1
Balanced Scorecard	1
İç Denetim Standartları	1
Kurumsal Yönetim Kalitesi	1
Sigorta	1
Elementer Sigortacılık	1
Süreç	1

İç Sistemler	1
Etkinlik	1
(Bölgesel) Kalkınma Ajansı	1
Uluslararası İç Denetim Standartları	1
AB Akreditasyonu	1
Hileli Finansal Raporlama	1
Risk	1
Teftiş	1
Basel Kriterleri	1
Tekstil Sektörü	1
Bilgisayar Destekli İç Denetim Araçları	1
Bilişim Sistemleri Denetimi	1
Pentana Audit Work Systems (PAWS)	1
Merkez Bankası	1
Bilgi Teknolojileri Denetimi	1
Güvence ve Danışmanlık Hizmetleri	1
İç Denetim Yaklaşımları	1
İç Denetimin Faaliyet Alanları	1
Verimlilik	1
Bankacılık	1
Denetim	1
Denetim Yöntemleri	1
Yerel Yönetimler	1
Büyükşehir Belediyeleri	1
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	1
Modern Denetim	1
Türkiye’de İç Denetim	1
Operasyonel Denetim	1
Finansal Denetim	1
Risk Bazlı Denetim	1
Süreç Denetimi	1
Türk Firmalarında İç Denetim	1
Katılım Bankacılığı	1
Katılım Bankacılığında Riskler	1
Sürekli Denetim	1
Hata	1
BIST-100	1
Kurumsal Sürdürülebilirlik	1
Çevresel Sürdürülebilirlik	1
Sosyal Sürdürülebilirlik	1
Ekonomik Sürdürülebilirlik	1
Yenilikçi İş Davranışı	1
Entelektüel Sermaye	1
Servqual Metodu	1
Öz Yeterlilik	1
İç Denetim Odağı	1
Turizm	1
Hizmet Kalitesi	1
İç Denetim Hizmet Kalitesi	1
Bilgi Paylaşımı	1

Tablo 3.11. incelendiğinde iç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerinde 31 defa iç denetim, 7 defa iç kontrol, 6 defa kurumsal yönetim, 5 defa risk odaklı iç denetim, 4 defa kurumsal risk yönetimi, 3'er defa risk yönetimi ve bağımsız denetim, 2'ser defa banka, denetim yaklaşımları, denetim, hile, yönetim, iç denetçi, iç denetim kalitesi, 1'er defa COSO, bağımsız denetçi, enerji sektörü, doğalgaz dağıtım iş kolu, risk odaklı iç denetim uygulaması, sanayi işletmeleri, Borsa İstanbul (BİST), yetkinlik seviyesi, yeni kamu yönetimi, mezarlıklar, büyükşehir belediyesi, BIST, denetçi, şeffaflık, kamu yönetimi, denetim komitesi, iç denetim birim yöneticisi, CAATT, kamu kurumları, maarif müfettişi, denetim modeli, kurumsal kültür, kurumsal kültür denetimi, kurumsal kültür yönetimi, mesleki şüphecilik, uygunluk, kurumsal kaynak planlaması, YRU, performans ölçümü, Balanced Scorecard, iç denetim standartları, kurumsal yönetim kalitesi, sigorta, Elementer Sigortacılık, süreç, iç sistemler, etkinlik, (bölgesel) kalkınma ajansı, uluslararası iç denetim standartları, AB akreditasyonu, hileli finansal raporlama, risk, teftiş, Basel Kriterleri, tekstil sektörü, bilgisayar destekli iç denetim araçları, bilişim sistemleri denetimi, Pentana Audit Work Systems (PAWS), merkez bankası, bilgi teknolojileri denetimi, güvence ve danışmanlık hizmetleri, iç denetim yaklaşımları, iç denetimin faaliyet alanları, verimlilik, bankacılık, denetim, denetim yöntemleri, yerel yönetimler, büyükşehir belediyeleri, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, modern denetim, Türkiye'de iç denetim, operasyonel denetim, finansal denetim, risk bazlı denetim, süreç denetimi, Türk firmalarında iç denetim, katılım bankacılığı, katılım bankacılığında riskler, sürekli denetim, hata, BIST-100, kurumsal sürdürülebilirlik, çevresel sürdürülebilirlik, sosyal sürdürülebilirlik, ekonomik sürdürülebilirlik, yenilikçi iş davranışı, entelektüel sermaye, servqual metodu, öz yeterlilik, iç denetim odağı, turizm, hizmet kalitesi, iç denetim hizmet kalitesi ve bilgi paylaşımı anahtar kelimelerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerinde en fazla iç denetim anahtar kelimesinin kullanıldığı görülmüştür. Bu anlamda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerde çoğunlukla iç denetim anahtar kelimesi kullanılmıştır.

SONUÇ

İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin yayım yıllarına göre dağılımı incelendiğinde en çok yayım yapılan yılların sırasıyla 2019, 2018 ve 2010 yılları olduğu görülmüştür. 2019 yılında 33 adet, 2018 yılında 21 adet, 2010 yılında 15 adet yüksek lisans tezi yayımlanmıştır. İç denetim konusunda yayımlanan yüksek tezlerin yayım yıllarına göre dağılımı incelendiğinde en az yayım yapılan yılların sırasıyla 2003, 2004, 2005 ve 2012 yılları olduğu tespit edilmiştir. 2003 yılında 1 adet, 2004 yılında 1 adet, 2005 yılında 3 adet, 2012 yılında 3 adet yüksek lisans tezi yayımlanmıştır. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerinin yayım yıllarına göre dağılımı incelendiğinde en çok yayım yapılan yılların sırasıyla 2021, 2020 ve 2019 yılları olduğu belirlenmiştir. 2021 yılında 5 adet, 2020 yılında 5 adet, 2019 yılında 5 adet doktora tezi yayımlanmıştır.

İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerinin yayım yıllarına göre dağılımı incelendiğinde en az yayım yapılan yılların sırasıyla 2003, 2004, 2005, 2006, 2008, 2013 ve 2015 yılları olduğu saptanmıştır. 2003 ve 2004 yılında yayım yapılmamış, 2005, 2006, 2008, 2013, 2015 yıllarında ise 1'er adet doktora tezi yayımlanmıştır. Bu bağlamda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin en çok yayımlandığı yıl toplam 38 adet tezle 2019 yılıdır. İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin en az yayımlandığı yıllar ise toplam 1'er adet tezle 2003 ve 2004 yıllarıdır. Araştırma sonucunda iç denetim konusunun son yıllarda öneminin giderek arttığı görülmüştür. Kamu kurumlarında iç denetime ilişkin gösterilen özen ve hassasiyetin ve iç denetimin kendine daha önemli bir yer edinmesinin bu durumun oluşmasında etken olacağı düşünülmektedir. Nitekim iç denetim ve iç denetimle ilişkili kavramlarla ilgili yapılan çalışmaların son yıllarda daha da artış gösterdiği ve araştırmanın sonucuyla benzerlik gösterdiği belirlenmiştir (Salur, 2020; Bulut ve Göksu, 2021; Ceylan, 2021).

İç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin yayım türü incelendiğinde 181 adetinin yüksek lisans tezi, 44 adetinin ise doktora tezi olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda lisansüstü tezlerin çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu belirlenmiştir. Yapılan diğer araştırmaların ilgili araştırma sonucunu destekler nitelikte olduğu görülmüştür (Ateşli, 2017; Karavardar ve Şahintürk, 2020).

İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerinde kullanılan dil incelendiğinde 175 adetinin Türkçe olduğu, 6 adetinin ise İngilizce olduğu belirlenmiştir. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerinde kullanılan dil incelendiğinde 41 adetinin Türkçe olduğu, 3 adetinin ise İngilizce olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin çoğunluğu Türkçe dilinde yayımlanmıştır. Kaya (2019) tarafından yürütülen denetimle ilgili araştırmada tezlerde kullanılan dilin Türkçe olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu doğrultuda iki çalışma sonucunun birbiriyle paralel olduğu görülmektedir.

İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin yazıldığı üniversiteler incelendiğinde en çok tezin sırasıyla Marmara, Gazi ve İstanbul Okan Üniversitesi olduğu görülmüştür. Marmara Üniversitesi'nde 25 adet, Gazi Üniversitesi'nde 10 adet ve İstanbul Okan Üniversitesi'nde 10 adet yüksek lisans tezi yayımlanmıştır. İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin yazıldığı üniversiteler incelendiğinde en az tezin sırasıyla Abant İzzet Baysal, Adnan Menderes, Afyon Kocatepe, Ankara Sosyal Bilimler, Atatürk, Balıkesir, Bandırma On Yedi Eylül, Başkent, Burdur Mehmet Akif Ersoy, Cumhuriyet, Dicle, Erciyes, Galatasaray, Gebze Yüksek Teknoloji, Giresun, İstanbul Gelişim, Kadir Has, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Karamanoğlu Mehmetbey, Muğla, Nuh Naci Yazgan, Osmaniye Korkut Ata, Pamukkale, Ufuk, Uşak, TOBB Ekonomi ve Teknoloji, Türk Hava Kurumu, Yüzüncü Yıl ve Zonguldak Karaelmas Üniversitesi'nde olduğu tespit edilmiştir. Bu üniversitelerde ise 1'er adet yüksek lisans tezi yayımlanmıştır.

İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin yazıldığı üniversiteler incelendiğinde en çok tezin Marmara Üniversitesi'nde yazıldığı belirlenmiştir. Marmara Üniversitesi'nde 12 adet doktora tezi yayımlanmıştır. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin yazıldığı üniversiteler incelendiğinde en az tezin sırasıyla Ankara, Ankara Hacı Bayram Veli, Cumhuriyet, Çukurova, Erciyes, Eskişehir Osmangazi İstanbul Aydın, İstanbul Gelişim, İstanbul Ticaret, İzmir Kâtip Çelebi, Kahramanmaraş Sütçü İmam, Kocaeli ve Yeditepe Üniversitesi'nde olduğu görülmüştür. Bu üniversitelerde ise 1'er adet doktora tezi yayımlanmıştır. Bu bağlamda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezler incelendiğinde en çok tez Marmara Üniversitesi'nde yayımlanmıştır. Araştırma sonucunu destekler nitelikte çalışmalar mevcuttur (Ateşli, 2017; Kaya, 2019). Araştırma sonucunda iç denetim konusunda yapılan araştırmalarda Marmara Üniversitesi'nin öncü olduğu, alana önemli katkılar sunduğu ve iç denetimin öneminin anlaşılmasında değerli bir pay sahibi olduğu düşünülmektedir.

İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin yazıldığı anabilim dalları incelendiğinde en çok tezin İşletme anabilim dalında yazıldığı tespit edilmiştir. İşletme anabilim dalında 114 yüksek lisans tezi yayımlanmıştır. İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin yazıldığı anabilim dalları incelendiğinde en az tezin sırasıyla Avrupa Birliği, Bilgisayar Mühendisliği, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Denetim ve Risk Yönetimi, Dış Ticaret Eğitimi, Endüstri İlişkileri-İnsan Kaynakları, Ekonomi ve Finans, Finans, Gazetecilik, işletme eğitimi, Kamu Politikası ve İşletmeciliği, maliye-ekonomi, muhasebe, Muhasebe ve Finans, Muhasebe ve Finansal Yönetim, Para, Sermaye Piyasaları ve Finansal Kurumlar Sağlık Kuruluşları Yöneticiliği, Sanayi ve Teknoloji Yönetimi, Sermaye Piyasası ve Borsa, Turizm İşletmeciliği, Uluslararası Ticaret ve Pazarlama anabilim dalında yazıldığı belirlenmiştir. Bu anabilim dallarında 1'er adet yüksek lisans tezi yayımlanmıştır.

İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin yazıldığı anabilim dalları incelendiğinde en çok tezin İşletme anabilim dalında yazıldığı görülmüştür. İşletme anabilim dalında 28 adet doktora tezi yayımlanmıştır. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin yazıldığı anabilim dalları incelendiğinde en az tezin sırasıyla eğitim bilimleri, İngilizce İşletme, İşletme Yönetimi ve

Organizasyon anabilim dalında yazıldığı saptanmıştır. Bu anabilim dallarında 1'er adet doktora tezi yayımlanmıştır. Bu anlamda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezler en çok İşletme anabilim dalında yazılmıştır. Araştırmanın sonucu oldukça dikkat çekicidir. Ateşli'nin (2017) Türkiye'de 2000-2016 yılları arasında bağımsız denetim ve iç denetim alanında yayımlanan lisansüstü tezleri içerik analiziyle incelediği araştırma sonucunda da iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezlerin en çok İşletme anabilim dalında yazıldığı tespit edilmiştir. İç denetim konusunun diğer bilim dallarına göre İşletme anabilim dalı için daha önemli bir konumda olduğu, araştırılmasının daha öncelikli olduğu ve bu yöndeki çalışmaların daha çok desteklendiği düşünülmektedir.

İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin konuları incelendiğinde en çok çalışılan konuların sırasıyla işletmeler, bankacılık ve üniversiteler olduğu belirlenmiştir. İşletmeler konusunda 25 adet, bankacılık konusunda 20 adet, üniversiteler konusunda 12 adet yüksek lisans tezi yayımlanmıştır. İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerin konuları incelendiğinde en az çalışılan konuların sırasıyla anonim ortaklık, dış kaynak kullanımı, ekonomik istikrar, faaliyet denetim süreci, futbol kulüpleri, gıda sektörü, hesap verme sorumluluğu, hizmet kalitesi, hukuk, huzurevleri, Irak kamu kurumu, Irak-Türkiye iç denetim karşılaştırması, iç denetçilik, iç denetimin çalışanlara etkisi, iç denetim plan ve program hazırlama, iç denetim riskinin analizi, iç denetim sisteminin yapısı, iç denetim uygulaması, il özel idareleri, iletişim engelleri, insan kaynakları yönetimi, insani yardım sektörü, işe alma ve kariyer planlama süreçleri, kamu genel raporlarının analizi, kamu kurumlarının mali saydamlılıklarındaki rolü, kamu mali karar alma, kamu ve özel sektör karşılaştırılması, kamu mali yönetimi ve ekonomik etkinlik, kamuda toplam kalite yöntemi, kamuda yeni denetim sistemi, kooperatif, kurumsallaşma, kurumsal sürdürülebilirlik, kültürün etkisi, maliyet muhasebesi sistemi, milli eğitim bakanlığı, muhasebe bilgi sisteminin etkisi, muhasebe ve finans çalışanların iç denetime bakış açısı, otel yöneticilerinin tutum ve davranışları, örgüt kültürü, performans açısından değerlendirilmesi, Sarbanes Oxley Kanunu, Sermaye Piyasası, suistimal alanındaki rol ve sorumlulukları, Tarım Kredi Kooperatifleri, turizm sektörü, Türkiye Elektrik Dağıtım Sektörü, Türkiye ve İran karşılaştırması, uluslararası denetim standartları, vakıflar, yapay zeka, yönetimin etkinliğe kattığı değer konusunda olduğu tespit edilmiştir. Bu konularda 1'er adet yüksek lisans tezi yayımlanmıştır.

İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin konuları incelendiğinde en çok çalışılan konu sırasıyla bankacılık, iç denetçiler, işletmeler olduğu belirlenmiştir. Bankacılık konusunda 7 adet, iç denetçiler konusunda 5 adet, işletmeler konusunda 4 adet doktora tezi yayımlanmıştır. İç denetim konusunda yayımlanan doktora tezlerin konuları incelendiğinde en az çalışılan konuların sırasıyla risk yönetimi ve risk odaklı, bağımsız denetim, Balanced Scorecard Yöntemi, bilgisayar destekli denetim araç ve teknikleri, çelik sektörü, enerji sektörü, entelektüel sermayenin yenilikçi iş davranışına etkisi, hile, hizmet kalitesinin ölçümü, kalkınma ajansları, kurumsal kaynak planlaması, kurumsal sürdürülebilirlik, kurumsal yönetim kalitesi üzerindeki rolü, Milli Eğitim Bakanlığı, sigortacılık sektörü, şeffaflık, üniversiteler, yatırım kuruluşu, yönetim, Yönetişim-Risk-Uygunluk Yaklaşımı konusunda olduğu görülmüştür. Bu konularda 1'er adet doktora tezi yayımlanmıştır. Bu doğrultuda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezler en çok işletmeler konusunda yayımlanmıştır. Araştırma sonucunda iç denetim konusunda yayımlanan lisansüstü tezler en çok işletmeler ve bankacılık konusunda yayımlanmıştır. Ateşli (2017) lisansüstü tezlerin en çok banka sektörü ve kamu kuruluşları çalışma alanında olduğu sonucuna ulaşmıştır ve bu araştırmanın sonucunu destekler nitelikte olduğu görülmektedir. İç denetim konusunda lisansüstü tezlerin en çok İşletme anabilim dalında yazıldığı göz önüne alındığında araştırma konularının da bu yönde olması doğal olarak kabul edilebilir. İç denetim konulu araştırmaların oldukça farklı konularla birlikte ele alınması iç denetimin daha anlaşılır olmasını, farklı alanlarla ilişkisinin kurulabilmesini ve gelecekteki araştırmalar için önemli bir yer teşkil edeceği düşünülmektedir.

İç denetim konusunda yayımlanan yüksek lisans tezlerde en çok kullanılan anahtar kelimelerin sırasıyla iç denetim, iç kontrol, denetim olduğu saptanmıştır. İç denetim 106 defa, iç kontrol 51 defa, denetim ise 49 defa anahtar kelime olarak kullanılmıştır. İç denetim konusunda yayımlanan doktora

tezlerinde en çok kullanılan anahtar kelimelerin sırasıyla iç denetim, iç kontrol ve kurumsal yönetim olduğu görülmüştür. İç denetim 31 defa, iç kontrol 7 defa, kurumsal yönetim ise 6 defa anahtar kelime olarak kullanılmıştır. Bu bağlamda iç denetim konusunda yayımlanan tezlerde en çok kullanılan anahtar kelimelerin iç denetim, iç kontrol ve denetim olduğu belirlenmiştir. Salur (2020) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucunda benzer sonuçlara ulaşılmış iken Bulut ve Göksu (2021) tarafından yürütülen araştırma sonucunda ise en çok kullanılan anahtar kelimenin bağımsız denetim olduğu görülmüştür. İç denetimle yakından ilişkili olan iç kontrol ve denetimin anahtar kelimeler olarak daha çok tercih edilmesi iç denetim, iç kontrol ve denetim arasındaki bağın önemini göstermesi açısından oldukça değerlidir.

Araştırma sonucu genel olarak değerlendirildiğinde iç denetim konusunda yapılan lisansüstü tezlerin yıllar içerisinde artış gösterdiği, doktora tezlerine göre yüksek lisans tezlerinin oldukça fazla olduğu, Marmara Üniversitesi'nde bu konunun daha yoğun çalışıldığı, İşletme anabilim dalının yanı sıra diğer anabilim dallarında da kendine yer bulduğu, işletmeler ve bankacılık konularının ön planda olduğu ve iç denetim, iç kontrol ve denetim anahtar kelimeleri ile birlikte geniş bir yelpazede anahtar kelimelerin kullanıldığı ifade edilebilir. Türk kamu yönetimi için yeni olan iç denetim faaliyeti ile ilgili lisansüstü akademik çalışmaların sayısının artmasının, iç denetim faaliyetinde etkinliğin sağlanmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

KAYNAKLAR

- Adiloğlu, B. (2020), “İç Denetim Süreci ve Temel İşletme Faaliyetlerinin Kontrol Prosedürleriyle Değerlendirilmesi, Bir Uygulama”, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akça, A. (2008), “Bankalardaki İç Denetim Sistemi ve Türkiye’deki Uygulamalar”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akkaya, G. (2011), “Risk Odaklı İç Denetim ve Risk Odaklı İç Denetim Planlamasında Risk Matrisinin Oluşturulmasına Yönelik Örnek Bir Uygulama”, Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Aktalay, A., (2011), “Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı Çerçevesinde, Merkezden Yönetim ve Yerinden Yönetim Arasındaki Denetim İlişkisi”, Legal Kitapevi, İstanbul
- Alçın, D. (2009), “Kamuda İç Denetim ve Türkiye’deki Uygulamanın Değerlendirilmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Alp, Z. (2012), “Hukuk, Siyaset ve Ekonomi Bağlamında Kamuda Yeni Denetim Sistemi, İç Denetim”, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Altaş, M. (2009), “Sermaye Piyasası Aracı Kurumlarında İç Denetim. Yüksek Lisans Tezi”, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Arslan, A., (2015), “Kamu Harcama Klavuzu”, Yazarın Şahsi Yayını (Hermes Matbaacılık), Ankara
- Arslan, M. C. (2013), “İç Denetim ve Türkiye’de Büyükşehir Belediyelerinin İç Denetim Uygulamaları Üzerine Bir Araştırma” Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aslan, B. (2008), Türk Kamu Mali Yönetiminde İç Denetim. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Atagan Çetin, A. (2016), “Kurumsal Sürdürülebilirliğin Sağlanmasında Risk Odaklı İç Denetim ve Bir Araştırma”, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Atasoy, S. (2017), “Kurumların Hedeflere Ulaşması Yönünden İç Kontrol ve İç Denetim İlişkisinin Önemi”, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Ateşli, M. (2017), “Türkiye’de 2000 – 2016 Yılları Arasında Bağımsız Denetim ve İç Denetim Alanında Yayınlanan Lisansüstü Tezlere Yönelik İçerik Analizi”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ayaz, M. (2011), “Bankalarda İç Denetim Yaklaşımları ve Bir Uygulama Örneği”, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, A.H., (2018), “Kamu Yönetimine Giriş”, Seçkin Yayınevi, Ankara
- Aytekin, Y. (2017), “Belediyelerde 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanun Kapsamında İç Denetim Uygulamaları ve Edirne Belediyesi Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Başpınar, A. (2006), “Kamuda İç Denetim ve Merkezi Uyumlaştırma Fonksiyonu.”, Maliye Dergisi, 151, 23-42.
- Berg, L. B., & Lune, H. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (H. Aydın, çev.). Eğitim Yayınevi.
- Bircan, N. (2014), “5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Kapsamında Üniversitelerde İç Denetim”, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Bulut, N. ve Göksu, M. (2021), “Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisinde 2006-2020 Yılları Arasında Yayınlanan Bağımsız Denetim İle İlgili Makalelerin İçerik Analizi”, Muhasebe ve Denetime Bakış, 21(63), 249-274.
- Bülbül, S. (2008), “5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Kapsamında Belediyelerde İç Denetim Sisteminin Kurulması”, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Can, A. (2013), “Yerel Yönetimlerde İç Denetim, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ceyhan, İ. F. (2010), “İç Denetim ve Kurumsallaşma”, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Ceylan, E. (2021), “Muhasebe Alanında Yayımlanan Seçilmiş Beş Dergide 2016-2020 Yılları Arasında Denetim Konusunda Yayımlanmış Makalelerin Bibliyometrik Analizi”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, (91), 57-80.
- Ciğerci, İ. (2007), “Kamu Mali Yönetiminde Hesap Verme Sorumluluğu ve İç Denetim”, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Çakar, H. M. (2008), “Türk Bankacılık Sektöründe İç Denetim Üzerine Bir Uygulama”, Yüksek Lisans Tezi, Kadir Has Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çakmak, N. (2006), “İşletmelerde İç ve Dış (Bağımsız) Denetim Faaliyetleri ve Bankalarda Uygulanışı”, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Çıplak, V. (2009), “Kamu Kesiminde İç Denetim”, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Çiçek, B. (2004), “İşletmelerde İç Kontrol ve İç Denetim, Türkiye’deki Beş Yıldızlı Otellere Yönelik Bir Araştırma”, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Demir, M. (2010), “Alandakilerin Bakış Açısıyla Türk Kamu Yönetiminde İç Denetim”, Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Dibo, F. (2007), “Aracı Kurumlarda Risk Yönetim Aracı Olarak İç Denetim Sistemi”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dinç, E. ve Atabay, E. (2018), “Türkiye’deki Denetim Literatürünün İçerik Analizi (2007–2016)”, Muhasebe ve Denetime Bakış, 17(53), 101-114.
- Döner, Ö. (2009), “Uluslararası İç Denetim Standartlarına Göre Bankalarda Denetim ve Türkiye Uygulamaları”, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Erdoğan, Ö. (2008), “Kamuda Toplam Kalite Yönetimi Kapsamında İç Denetim ve Uygulaması”, Yüksek Lisans Tezi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Fırat, Z. (2020), “İç Denetim Performansının Balanced Scorecard Yöntemiyle Ölçülmesi”, Doktora Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gönülaçar, Ş. (2007), “İç Denetimde Hedefler ve Beklentiler”, Mali Hukuk Dergisi, 0(130-131), 1-21.
- Gürkan, N. Z. (2009), “Türk Kamu Mali Yönetiminde İç Denetim ve İç Denetim Algısı”, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- HUD, (2013), “Maliye Hesap Uzmanları Derneği”, “Denetim: İlke ve Esasları – 1. Cilt”, Maliye Hesap Uzmanları Derneği Yayınları, İstanbul
- İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- Karavardar, A. ve Şahintürk, Y. (2020), “Türkiye’de 2009-2019 Yılları Arasında İç Denetim-İç Kontrol Konularında Yayımlanmış Akademik Çalışmalar”, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 19. Uluslararası İşletmecilik Kongresi Özel Sayısı, 283-295.
- Kartal, F. (2013), “Türkiye’de Kamu ve Özel Sektörde İç Denetim Uygulamaları”, Maliye ve Finans Yazıları, 1(99), 8-36.
- Kavakoğlu, T. (2010), “Yerel Yönetimlerde İç Denetim Modeli, Denizli İl Özel İdaresi Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Kaya, E. B. (2010), “Risk Odaklı İç Denetim Uygulaması”, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kaya, H. P. (2019), “Türkiye’de Denetim Alanında Yazılmış Olan Doktora Tezlerinin Değerlendirilmesi”, Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(2), 556-576.
- Kaya, K. (2016), “Kamu Kurumlarında İç Denetim ve Bir Anket Uygulaması”, Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kaya, Ü. (2005), “Gıda Pazarlama ve Dağıtım İşletmelerinde İç Denetim (Örnek Uygulama)”, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Kaygusuzoğlu, H. (2018), “İç Kontrol ve İç Denetim Faaliyetlerinin Yönetimin Etkinliğine Kattığı Değer, Gaziantep, Kahramanmaraş ve Malatya İllerinde Yapılan Bir Araştırma”, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Kayıkçıoğlu, S. (2017), “Şirketlerin İç Denetim Birimlerinde Hile Denetimi ve Bir Uygulama”, Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kızılboğa, R. (2012), “Kurumsal Risk Yönetimi Odaklı İç Denetim ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi İçin Bir Model Önerisi”, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kurnaz, N. (2006), “Kurumsal Yönetim Ekseninde Risk Odaklı İç Denetim, Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi İşletmesinde Risk Odaklı İç Denetim Uygulama Analizi”, Doktora Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

- Kurnaz, N., Çetinoğlu, T. (2010), “İç Denetim - Güncel Yaklaşımlar”, Umutttepe Yayınları, Kocaeli
- Mallı, İ. (2013), “Kamu Mali Yönetiminde İç Denetimin Önemi ve Farklı Ülkelerde Uygulanan İç Denetim Modellerinin Karşılaştırılması”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Mantar, A. (2013), “İç Denetim Sürecinin Kontrol Faaliyetleri Üzerindeki Rolü, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Açısından Bir Araştırma”, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Müjdeci, M. (2005), “Bankacılıkta İç Denetim Sistemi ve Etkinliği”, Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Neşeli, A. M. (2010), “Türk Bankacılık Sisteminde İç Denetim ve İç Kontrol Sistemlerinin Analizi ve Uluslararası Denetim Standartlarına Uyumlaştırılması Kapsamında Bir Değerlendirme, Örnek Bir Uygulama”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ocaklı, M. (2010), “Outsource Hizmeti Veren İşletmelerde İç Kontrol ve İç Denetim Yapısı”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Önder, F. (2008), “Türk Hukukunda İç Denetim ve Uluslararası Standartlara Uyumu”, Asil Yayın Dağıtım, Ankara
- Özalp, P. (2006), “Faaliyet Denetimi Süreçlerinin İç Denetim Sisteminin Etkinliğinde Rolü”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özdemir, E. (2015), “Kamu Sektöründe İç Denetim, Genel Bütçe Kapsamındaki İdarelere Yönelik Bir Araştırma”, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Özdoğan, B. (2014), “İç Denetçilerin Gelişen İç Denetim Uygulamalarına ve Paydaş Beklentilerine Uyumu”, Doktora Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.
- Özer, A. (2005), “Risk Odaklı İç Denetim ve Bir Uygulama”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk, T., (2007), “Türk Kamu Yönetiminde Bireyden Devlete Yönelik Denetim Süreci Sorunlar Öneriler ve Çözüm Yolları”, Platin Yayınları,
- Pehlivanlı, D. (2008), “Kurumsal Risk Yönetimi Temelli İç Denetim ve Türkiye Uygulamaları”, Doktora Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Salur, M. N. (2020), “Türkiye’deki Akademik Dergilerde Denetim Alanında 2002–2019 Yılları Arasında Yayımlanmış Bilimsel Makalelerin İçerik Analizi”, Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi, 55(4), 2828- 2846.
- Serçe I., A., (2017), “İç Denetim Hizmet Kalitesi Ölçümü”, Doktora Tezi, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Şahbenderoğlu, V. (2014), Gerekeçeli ve Açıklamalı 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu”, Bekad Yayınları, Antalya
- Şahin, E. A. (2007), “Kamu Mali Karar Alma Süreçlerinin Etkinliği ve İç Denetim Fonksiyonu”, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Şengür, E. D. (2005), “İşletmelerde İç Denetim Fonksiyonu ve Örnek Bir Uygulama”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tanç, A. (2009), “Risk Odaklı İç Denetim Yaklaşımı ve Tekstil Sektöründe Bilgisayar Destekli Bir Uygulama”, Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Taytak, M. (2013), “Kamu Gelirlerinde Yargı Denetiminin Etkinliği (Sayıştay Yargılaması)”, Savaş Yayınevi, Ankara

- TODAİE, (2014), “Kamu Yönetimi Sözlüğü”, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayını, Ankara
- Türedi, H., Karakaya, G., ve İldem, M. (2015), “Kurumsal Yönetim ve İç Denetim İlişkisi”, Sayıştay Dergisi, (96), 55-74.
- Uslu, M. (2021), “Mesleki Şüphencilik İç Denetim Kalitesine Etkisi, Türkiye’deki Özel Sektör İç Denetçileri Üzerine Bir Araştırma”, Doktora Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kütahya.
- Yahşi, F. (2014), “Katılım Bankalarında Risk Odaklı İç Denetim ve Bir Model Önerisi”, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, İstanbul.
- Yeltekin, T. (2018), “Uluslararası İç Denetim Standartları Çerçevesinde Üniversitelerde İç Denetim, Harran Üniversitesi Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016), “Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri”, Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, A. E. (2012), “Basın İşletmelerinde İç Denetim”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yüksel, F. (2011), “Türk Bankacılık Sektöründe İç Denetim Faaliyetlerinin Uygulamalı Olarak İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.